

D'ACÍ D'ALLÀ

Mes d'abril

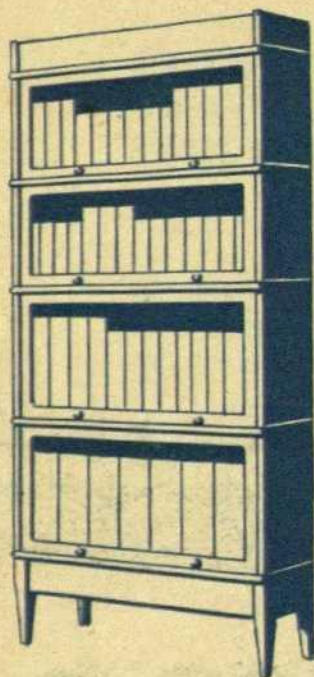

Any 1922

Núm. 52

LLIBRERIA YORKI

La llibreria «Yorki» és la que li convé més a vostè

25 **V**OSTÈ no forma la seva biblioteca ni tampoc el seu arxivador comercial, d'una sola vegada; una cosa i altra s'adquireixen amb el temps i a mida que les necessitats ho recomanen. Per aixó és la nostra llibreria la que més li convé, perquè amb ella s'evita l'embaràs d'un moble, inútil en sa major part, així com tampoc ha de desemborsar altra quantitat que la més precisa de moment.

50'75
50'75
50'75
15'50 Si es decideix a ensajar el sistema de llibreria «Yorki», segurament en quedarà satisfet com tots els que fins avui la utilitzen.

Pts. 241'50

PREUS DE LA LLIBRERIA «YORKI»

	Alçària	Fons	Llargària	Pesseïes
Sòcol	17	39	81	15'50
Cornisa	8	34	81	25'00
Llibreria	24	24	75	49'75
	31	24	75	50'75
	35	35	75	54'50
	40	35	75	58'00

Les mides de les llibreries són interiors

DE VENDA:

Casa REIG: CONSELL DE CENT, 351
(focant al Passeig de Gràcia) — Telèf. 4438 A.

A. i M. Multedo

Agents dels Automòbils "Lancia"

Gènova
Buenos-Aires

Passeig de Gràcia, 29
Barcelona
Telèfon 5298 A.

Jaume Mercadé
JOIER

Passeig de Gràcia, 46
Telèfon A 1373
BARCELONA

TOS
BRONQUITIS
CATARROS
OFEC

CURACIÓ PROMTE I RADICAL
AMB XAROP VIAN
QUE 'S VEN EN LES FARMACIES I CENTRES d'ESPECÍFICS
i en la FARMACIA LABORATORI-EL SFOLO-SANT PAU, 35 BARCELONA

D'ACÍ D'ALLÀ

MAGAZINE MENSUAL

IGNASI TORCH I TORRES

::: DIRECTOR :::

EDITORIAL CATALANA

DESCUDESCRERS, 10 BIS

::: BARCELONA :::

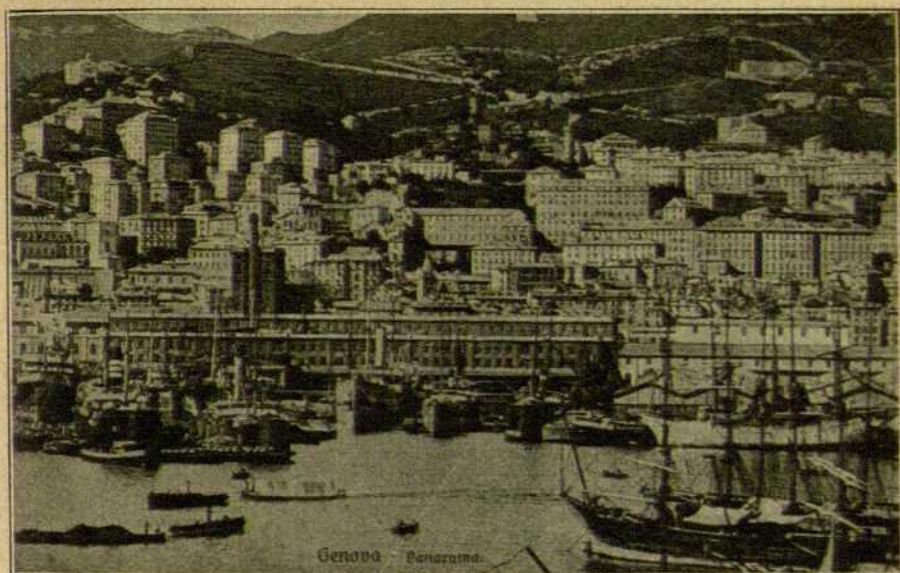
SUMARI

La Conferència de Gènova, *Josep Pla*.—De «La Collita», per Rabindranath Tagore, trad. de *J. Roure i Torrent*.—El Spreewald. El bosc del Spree, *C. A.*.—De l'Exposició de fotografies de l'Acadèmia Catòlica de Sabadell, *Jordi Català*.—Ardits d'amor, comedieta, *F. Fugazo*, *Adaptació de C. C. C.*.—L'obra cultural i patriòtica de l'Escola de Metges, per a l'Ampliació d'Estudis a França, *A. L. C.*.—Els pintors de dames, *T. L.*.—D'Art fotogràfic.—Les nostres artistes (retrats).—La festa de la Bandera a Amèrica.—Noces distingides.—L'Exposició del Museu.—Figures d'actualitat.—Tallar les ungles al tigre.—El disseny de Roswita, per *Otto Ennst*, trad. d'*Ernest M. Ferrando*.—Diversos llocs històrics de Terra Santa (fotografies).—El Crist de la Solitud (poesia), *Juli Vila Ortiz*.—Paràbola dels Enamorats, *Alfons Maseras*.—El gran Metropolità de Barcelona, *M. R.*.—Inauguració de les Escoles Baixeres i «La Farigola».—Els Llibres, *X.*.—Epigrames (poesies), *Ricard Permanyer*.—Crònica catalana, *X.*.—Suplement artístic: Retaule de Sant Jordi.—Coberta de Tòrne-Esquius

FERRER-12

REDACCIÓ: MALLORCA, entre 257 i 259

Preu: 1'25

Panorama de la ciutat de Gènova, que concentra avui les esperances del món

LA CONFERÈNCIA DE GÈNOVA

La reconstrucció econòmica d'Europa

La conferència de Gènova ha sigut convocada per tal de parlar amplament del problema de la reconstrucció econòmica d'Europa. El nostre continent sofreix una greu crisi. Ultra els afers monetaris, comercials, financers enormement desequilibrats, Europa sofreix de confusió, de complicació d'«encombrement». Per a equilibrar les primeres qüestions i per trencar la confusió europea, ha sigut convocada la Conferència. ¿Com es posa el problema de la reconstrucció?

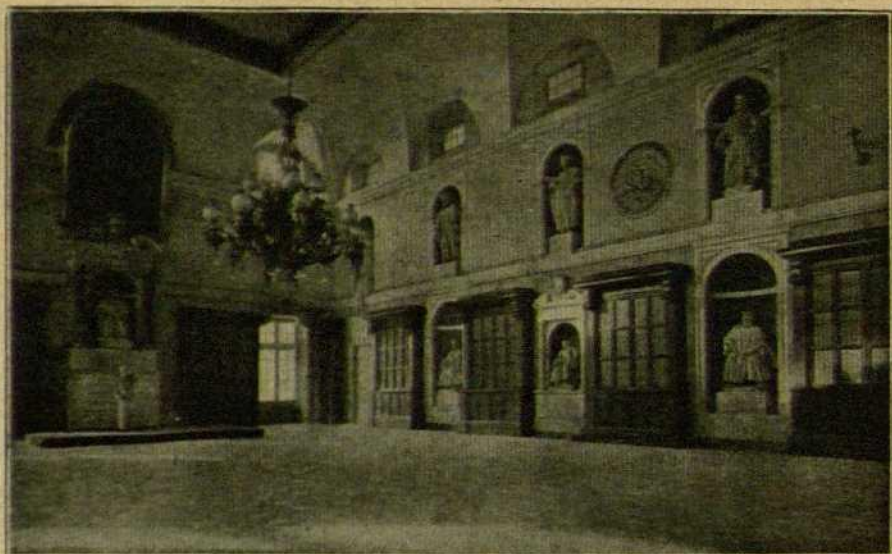
A Anglaterra hi ha greus causes d'angoixa i d'ansietat. La Gran Bretanya és un país que viu de les llurs exportacions, i el seu comerç és avui arruïnat. Les conseqüències d'això, en sofriments humans i en privacions, són molt serioses; cap a dos milions de persones de la classe obrera britànica pateixen la vaga forçosa i el manteniment d'aquesta massa costa al país uns dos milions de lliures esterlines per setmana.

França, en realitat, té dos problemes cen-

trals: el de les reparacions — veritable problema europeu central, — i en segon lloc l'opinió pública francesa pateix ànsia per la seguretat futura de França. Lligat amb el primer problema, hi ha el de la reconstrucció dels departaments francesos devastats. Amb el segon, s'hi lliga la necessitat de mantenir gairebé en peu de guerra un exèrcit formidable, el manteniment del qual està posant a prova la capacitat econòmica extraordinària de França. Val a dir, de tota manera, que França, relativament als altres països d'Europa, està econòmicament ben situada. Això es degut a la importància de la seva població rural i pagesa i, per altra part, a la impulsió que les necessitats dels departaments assolats per la guerra ha donat a les seves indústries interiors.

A Itàlia i Bèlgica la vaga forçosa preocupa també moltíssim. La Itàlia és una nació que depèn del seu comerç exterior. Per altra part, el nombre d'italians ha augmentat considerablement. Bèlgica importa productes d'alimentació i viu del mercat europeu.

En el centre i al sud d'Europa, el desballes-

La gran Sala del Palau de Sant Jordi, on s'ha inaugurat la Conferència

tament i la confusió del mecanisme anormal de la vida econòmica és encara més agudit-

zat. Milions d'homes hi viuen entre privacions doloroses.

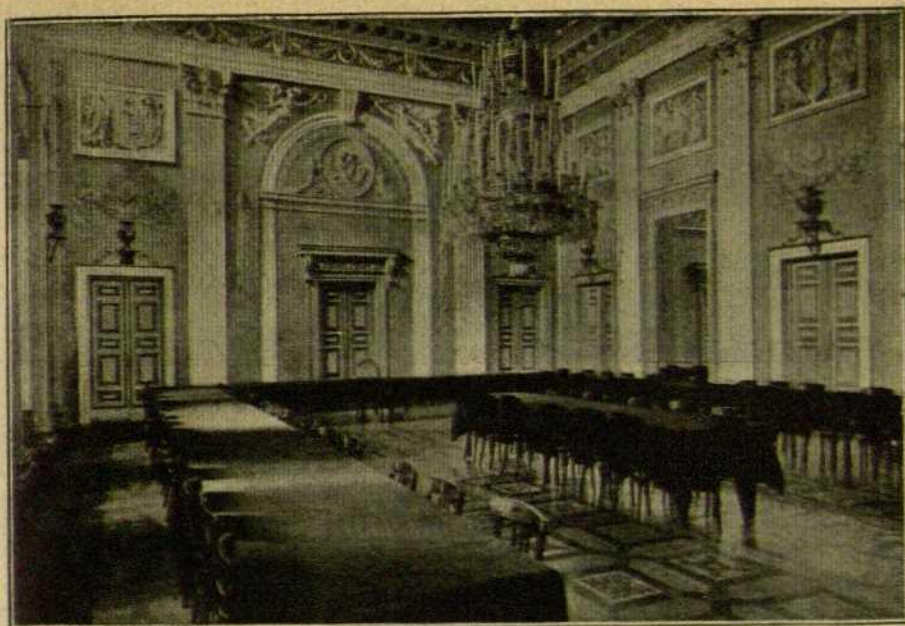

Entrada principal del Palau de Sant Jordi

I Rússia, finalment, que abans de la guerra era una productiva fecunda de primeres matèries i de productes alimenticis, està avui completament arruinada. La fam mata milions d'homes a les regions més riques, a les regions del blat. En realitat el rellevament de la Rússia és indispensable per Europa, perquè a la llarga la civilització del Continent sofrirà degut a la paràlisi russa. Si no s'hi posa cura, Rússia caurà en la catàstrofe social i econòmica més forta que recorda la història.

La resolució d'aquests afers és anomenada la reconstrucció econòmica d'Europa.

Gènova Per a posar ample-ment aquests afers, s'ha convocat l'Assemblea de Gènova, que és la més numerosa que hi ha hagut al món. Totes les nacions d'Europa hi són representades, menys Turquia, si és que Turquia es pot considerar com a nació independent. Els

El gran Saló de ball del Palau reial, on tenen lloc les sessions de la Conferència

dominis britànics assisteixen també a la Conferència, i el Japó. Els EE. UU. de l'Amèrica del Nord hi són representats oficialment.

Gènova, capital de la Ligúria, és una ciutat molt bella. Més que típicament italiana, és una ciutat mediterrània. El mar l'ha formada i li ha donat tot el caràcter que té. És una ciutat blanca, verda i rosada. Ciutat de venerable tradició comercial, l'or li ha donat un to i els seus mercaders han pogut alçar palaus de marbre rosa. Ciutat mediterrània, té tot el color, el sabor i l'olor que dona el mar a les nostres coses. Gènova té un barri del port d'una picantor i una salabror marinera, que fa posar pell de gallina. La via Garibaldi — que segons Napoleó era el carrer del seu temps més bell d'Europa — uneix la Gènova vella i humida, amb un eixamplis esplèndid, infinitament més ben resolt que el nostre eixamplis.

La Conferència s'ha inaugurat

La porta del Palau reial de Gènova

El sumptuós hotel Imperial-Palace, a Sante Margherita, prop de Rapallo, reservat exclusivament a la Delegació de la República dels Soviets

al Palau de Sant Giorgio. El vell Palau, que té els fonaments a les aigües del port de Gènova, és amarat de l'esperit comercial i paci-

fic de la ciutat. El Banc de Sant Giorgio vegé créixer el primer establiment de crèdit públic del món. El Banc posà una mica de llum comercial en les tenebres de l'Edat Mitja. Fou el Banc del català Cèsar Borgia, el Papa més important que recorden les històries. Un empleat de la casa inventà la teneduria de llibres per partida doble, sobre la qual es fonamenta la vida comercial del món modern. El Banc de Sant Giorgio — diu el Machiavelli en el llibre VIII de la seva *Història Florentina* — permeté a la ciutat de Gènova que conservés els seus venerables costums i antigues tradicions.

No podia trobar-se millor marc per a inaugurar la Conferència internacional de la reconstrucció d'Europa, que el vell Palau del port de Gènova — que ara és esgarrinxat de banderes dels pobles de la terra, — que donà per primera volta una solució al problema més angoixós dels nostres dies, ço és, al de les relacions entre la Banca i l'Estat.

Les sessions de la Conferència es celebren al Palazzo Reale de la Via Balbi, bell edifici construït per un deixeble del Bernini. El Palau és ample, sumptuós i la Conferència l'ha entonat amb les necessitats d'avui dia. Ara és ple de màquines d'escriure,

Un dels salons del Palau reial, que serveix de fumador pels delegats

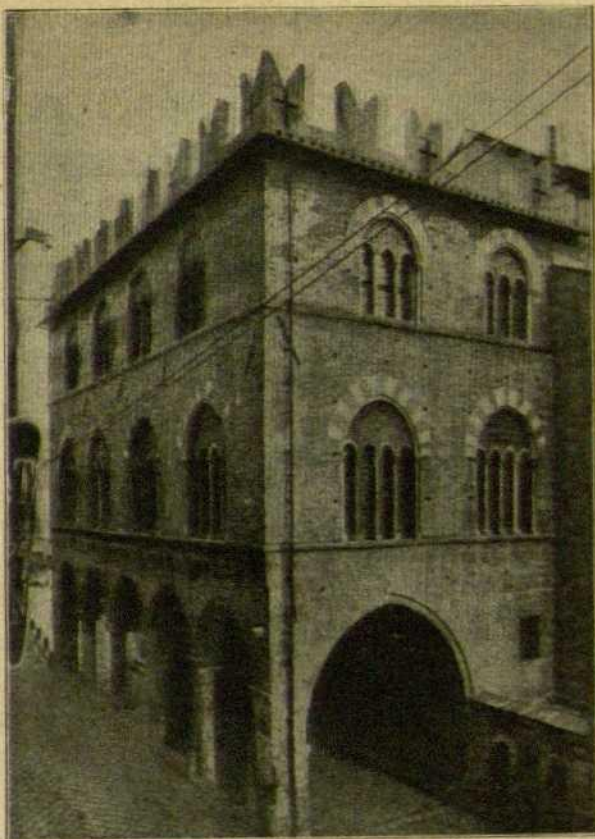
una babel de mecanògrafes l'inunda, els homes més importants del món xixiueigen en els recons del Palau i les seves nobles parets serveixen de marc a les magnífiques *copaltes* dels delegats bolxevics.

Els homes de la Conferència

El primer, no cal dir, és Lloyd George. Arriba a sorprendre la creixent frescor, la desinvoltura jovençana, la capacitat enorme de persuasió i de treball del primer anglès. A la Conferència sembla el patriarca del món i el més ardit. Lloyd George és el primer polític de l'època i poca gent de l'Europa d'avui resistiria un atac, tan sols la dialèctica humorística, manejada amb una gesticulació de vegades de bonhomia, de vegades de clown.

Lloyd George al «colloquium» de Gènova té dos aprofitats deïxebles. Per una part Tchicherin, per l'altra Barthou. Barthou és un polític francès típic. És untuós, matissat, enèrgic sense ésser violent, és l'home de la frase espiritual precisa i valiosa. Tchicherin, representant a la Conferència de l'esperit antifrancès, és l'home del contrast, del blanc o del negre. Infinitament clar — fins parlant d'utopies, — la diplomàcia de Tchicherin no coneix el matis, ni l'eufemisme, ni l'esforç metafòric. És l'home característic d'aquesta humanitat que està naixent avui, que si no és nova precisament, usa una tècnica política original que arriba a donar al conjunt un aire de novetat.

El canceller Wirth és un home gros, greixós, una mica bast. Rathenau és com una antítesi del canceller. Infinitament, pient, pàl·lid, macilent, ulls enfonsats, glabe de la testa, Rathenau sembla concentrar tota la callada desesperació de l'Alemanya d'avui. Rathenau a la Conferència es una figura im-

Façana exterior del Palau de Sant Jordi

portantíssima que fa el seu treball rodejat de silenci i d'inquietud.

Moltes altres figures hi ha a la Conferència, que descriurem en el número posterior: Benes, Litwinoff, Lord Curzon, Schanzer, Gunaris, Kassel, Theodore Wolff, John Maynard Keynes; Wanderpil.

Espanya és a la Conferència representada pel Sr. Marquès de Villaurrutia, que fou ministre en temps de Villaverde, que en pau descansi, pel Sr. Garnica i pel Sr. Rodès. La qualitat del Sr. Rodès, es permet, però, de catalanitzar el seu paper a la Conferència.

JOSEP PLA

Gènova, abril.

De "La Collita"

Rabindranath Tagore

12

L Jumna s'escorria allà baix, al fons de tot, lleuger i límpid. A dalt, magnífic, s'estenia el camp. I les muntanyes foscament verdes, cicatritzades de torrents, el voltaven com fent sarabanda.

Govindà, el gran Mestre, llegia assegut a la roca, les escriptures; quan veus-aquí que Raghunath, el deixeble, orgullós de les seves riqueses, s'arribà i va dir-li: «Et porto un pobre present, indigne d'ésser acceptat per tu». I feu lluir davant dels ulls del Mestre dos braçallets d'or i de pedres precioses.

El Mestre n'agafà un i el féu girar entorn del dit; i les pedres precioses ferien de tanta resplendor. De cop-i-volta, li fugí del dit el braçalet i caigué, saltant de roca en roca, a l'aigua.

Raghunath llençà un crit i es capbussà al riu. El Mestre tornà a llegir. I l'aigua amagà el seu furt i anà seguint el curs.

Quan Raghunath tornà, las i xop, el dia ja s'anava fonent. Frisós, va dir al Mestre: «Si em dius on ha caigut el braçalet, potser encara el trobaria».

El Mestre agafà l'altre braçalet, i tirant-lo a l'aigua li respongué: «Allà».

27

Sanatan passava el rosari prop del riu, quan s'hi acostà un Bramin llastimós, i li digué: «Una caritat per aquest pobret!»

«He donat tot ço que tenia» respongué Sanatan; «no més em queda el meu platet».

«Siva, nostre Senyor, se m'ha aparegut en somnis i m'ha dit que vingúes», digué el Bramin.

Sanatan es va recordar que havia trobat una pedra preciosa entre els palets de la riera, i l'havia amagada a la sorra per si algú la necessitava.

Digué al Bramin on era, i el Bramin la desenterrà capficat. I s'assentà a terra, i s'estigué pensant calladament fins que el sol s'en anà a la posta i els pastors ja tornaven amb els ramats.

Aleshores s'aixecà, s'acostà poc a poc a Sanatan i li digué: «El Mestre, el que jo vull és un trocet d'aquesta riquesa que sap despreciar totes les riqueses del món».

I llençà la pedra preciosa al riu.

31

Durant els jorns que la fam s'havia fet mestressa de Sharavasti, nostre Senyor Budda preguntà als qui el seguien: «¿Qui de vosaltres donarà la menja als afamats?»

Ratnakar, el banquer, acotà el cap i digué: «¿Què són les meves riqueses per a donar menjar a tanta i tanta gent?»

Jaysen, el cap dels exèrcits del Rei, digué: «Els donaria amb gust la sang que em corre per les venes, que de vianda no n'hi ha gens ni mica a casa».

Dharmapal, propietari de moltes terres, sospirà i digué: «¡Aquest diable de la sequedat se m'ha xuclat tots els camps! ¡No se pas com ho faré per a pagar el tribut al Reil»...

Llavors, Supriya es va aixecar, la filla del captaire, saludà a tothom i digué humilment: «Jo donaré menjar als afamats».

— «Ets folla? — es va sentir de per tot arreu. — «¿Et creus que podràs complir la promesa?»

— «Com que sóc més que ningú» — contestà Supriya, — «sóc poderosa. Perquè la meva arca i les meves menses són en les vostres cases».

63

No vull l'amor que no se sap dominar, d'aquesta que és com el vi escumós que s'infla i sobreix del beire i cau per terra i es perd de seguida.

Dóna'm l'amor fresca i pura com la pluja, que beneeix la terra assedegada i porta el benestar a la llar, estenen-se com si fos saba invisible fins a les branques de l'arbre de l'existència, i fa néixer les flors i les fruites.

¡Dóna'm aquesta amor que fa servir tranquil el cor, en plenitud de pau!

79

Que mai demani estar alliberat dels perills, sinó fort per a afrontar-los.

Que mai vulgui que'm minvin les dolors, sinó que el meu cor les sàpiga dominar.

Que no cerqui amics pel camp de batalla, sinó la meva força dintre meu.

Que mai desitgi, amb afany pregon, ésser salvat, sinó l'esperança de conquerir, pacientment, la meva llibertat.

Que no sigui tan covard, Senyor, que vulgui la teva misericòrdia en mon triomf, sinó la teva estreta de mà en mon fracàs.

82

Diré ton nom en la meva solitud, sentat entre les ombres dels meus pensaments tan callats... I el diré sense paraules, i sense raó, com el nin que crida a la mare cent voltes, content només de poder dir Mare.

J. ROURE I TORRENT, Trad.

Spreewald
a
l'Hivern

Nens i nenes de Leipe
proveïts de patins diri-
gint-se cap a les res-
pectives cases en
sortir de l'escola

El Spreewald és una comarca que no sols pot considerar-se com un notable accident geogràfic d'Alemanya, sinó de tot Europa, car es una planura baixa, situada al sud-est de Berlin i llunyana d'aquesta ciutat de dues hores de ferrocarril. El Spreewald s'estén cap a la meitat del curs del riu Spree per espai

d'uns trenta quilòmetres de llargada per quinze d'amplada. Aquest riu, en aquest punt, es reparteix en uns tres cents braços o canals per tota aquesta regió, la qual queda inundada absolutament cada any des de la tardor a la primavera, transformant-la en un llac immens de moltes milles d'extensió.

SPREEWALD

Trineu carregat de farratge per damunt la prada gelada. Els homes, per a no relliscar, porten a les sabates un ferro amb dos forts esperons.

Dones wendes sortint de l'església després dels oficis divins del diumenge

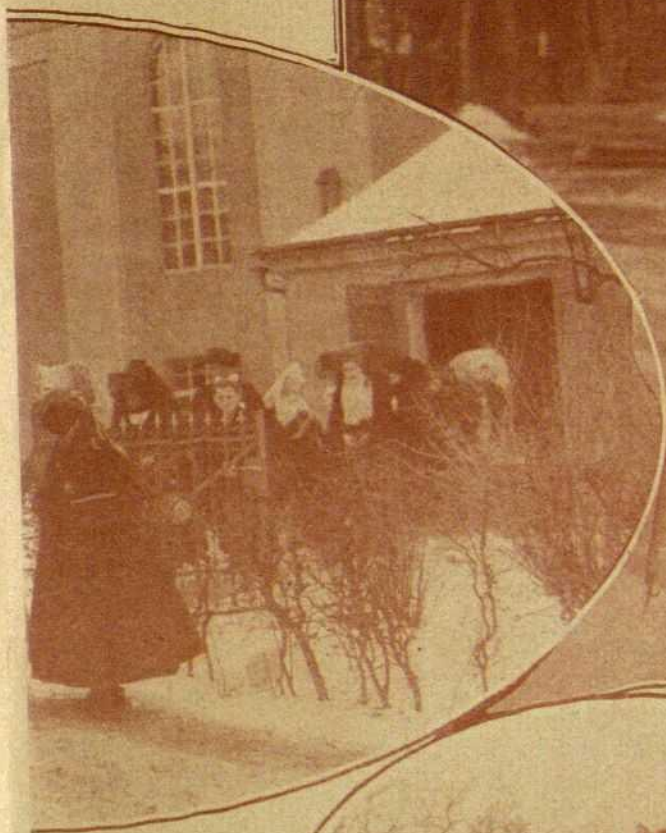
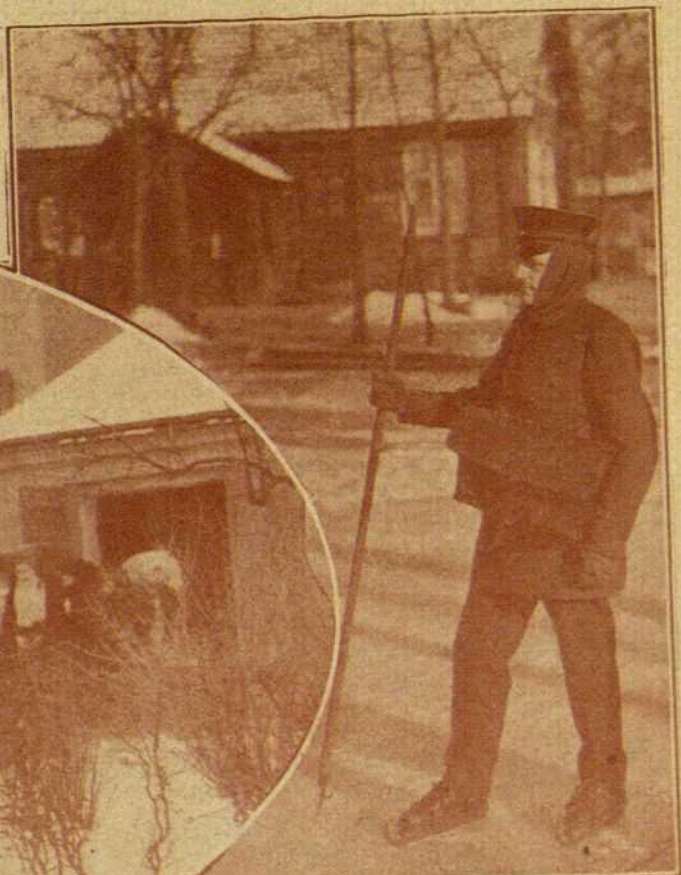

Abans, fins a principis del divuitè segle, es trobava tot aquest vast territori cobert de gleba i espès bosc; avui, però, una part de son pantanós sòl ha sigut dessecat pels canals i dedicat al cultiu i solament una quinta part d'aquesta gran planura conserva encara son caràcter de bosc. Aquest petit tros posseeix tant bells atractius, que cada any acudeixen a disfrutar-los milers i milers de turistes d'Alemanya i de molts altres països que hi van tant a l'hivern com a l'estiu a refer-se de les fadigues de la vida moderna, en mig de pollancre, faigs i roures.

Els petits llogarrets i pagesies, com per exemple els cèlebres punts dits Leide i Leipe, estan situats en ple bosc com petites illes espargides entre els múltiples braços del riu, tenint-se de comunicar forçosament entre elles i amb les poblacions més pròximes per mitjà de barques, a l'estiu, i través del gel, a l'hivern. A una d'aquestes formes han d'emprar, per tant, el peató per a entregar la correspondència als llogarrets i a les masies, els infants per anar a l'escola, el pagès per a transportar el farratge del prat, el vianant per a continuar son itinerari, i el difunt per a

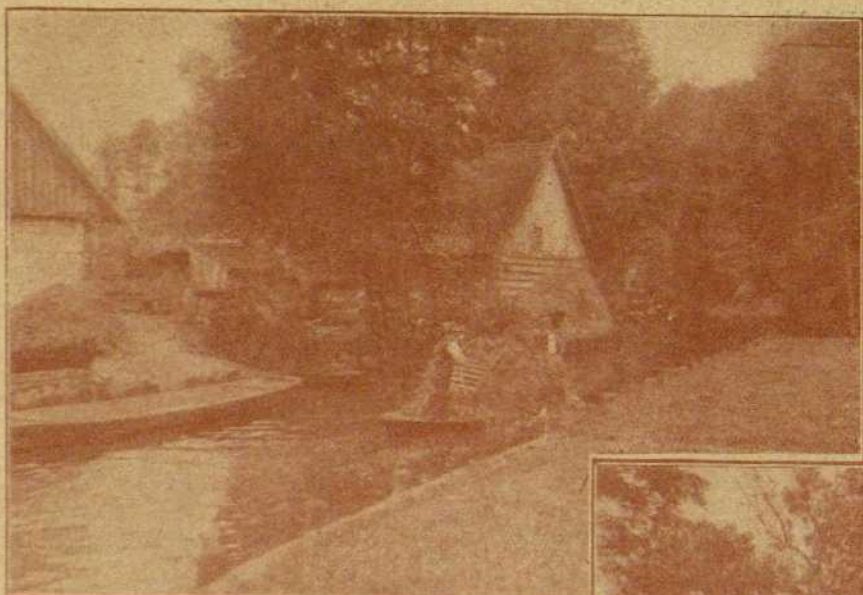
A L'HIVERN

Tal com el peatò de correus
serveix la correspondència
als habitants de la comarca.

Un enterrament a
Spreewald; el difunt
és traslladat en tri-
neu i les persones
que l'acompanyen
van proveïdes de pa-
tins per a poder fer
camí damunt del gel.

Spreewald
a
l'istiu

ésser conduït a sa darrera estada. Certament no és pas molt agradable la situació dels moradors del Spreewald, i especialment la d'aquells que habiten en masies aïllades, sobretot quan els canals i les prades són igualment gelats i no poden servir-se de les barques. Un altre inconvenient encara: l és que en molts punts el gel no és prou fort per a resistir el pes dels homes i de la carga. D'aquí que aquelles pobres gents es trobin aleshores privats de tota comunicació durant dies i dies, poguent solament sortir de ses granjes els més agosarats i encara amb perill de la vida.

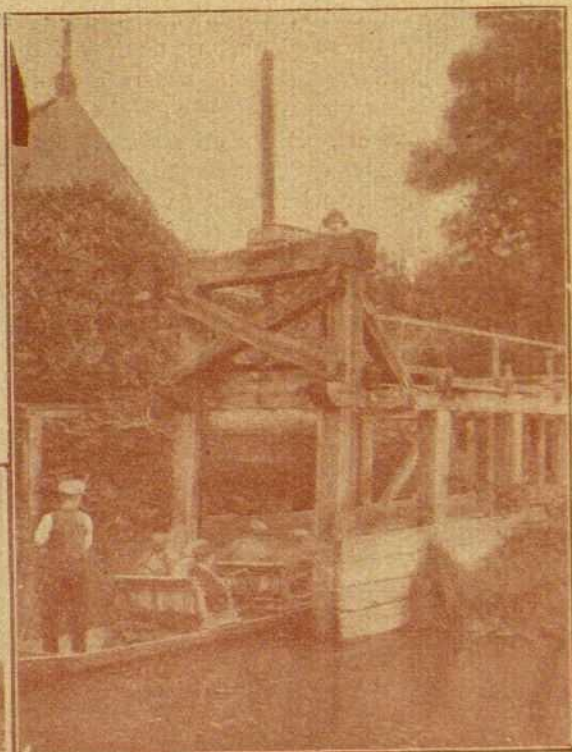
Les cases en el Spreewald pròpiament dit són edificades damunt d'una base artificial. Tant l'hort com el tros de terra de cultiu de què disposa cada casa, està rodejat d'una tanca d'arbustos i arbres. Aquestes cases de poca alçada són de construcció primitiva; el sòcol és de granet i la teulada és de palla o joncs. El seu aspecte és molt pintoresc.

Una barca carregada d'auials, per un
dels canals del llogarret de Lehde

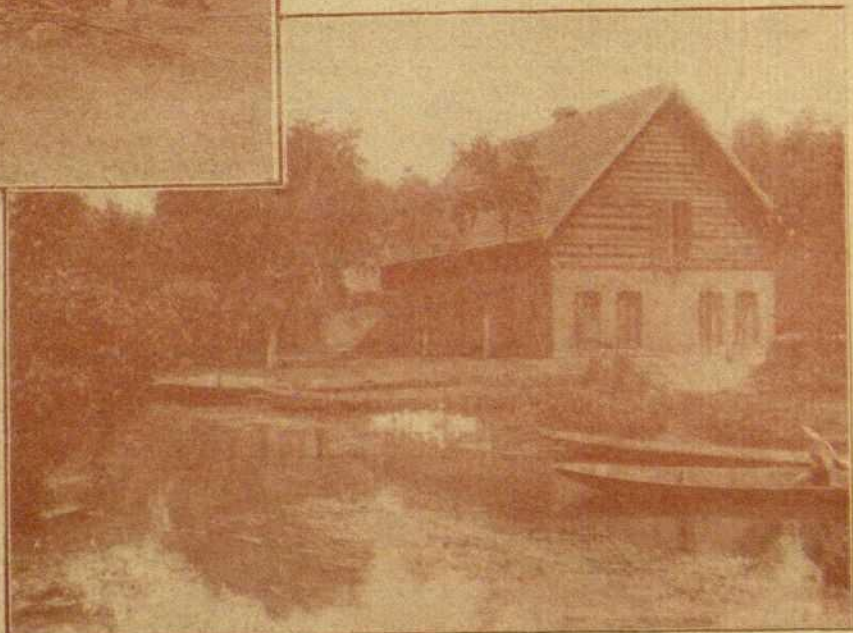

Cabana de la colònia de Burg

Infants passant en barca una
resclosa de mà, per poguer
anar a l'escola de Burg.

Granja situada al mig d'una de
les illes que formen els canals

No menys característics resulten els bigarrats habillaments de la majoria de dones i donzelles que, en general, conserven l'aspecte i els costums així com l'idioma de sos avantpassats, els esclaus wendas. Pels camins de les esglésies de Burg, de Straupitz o de Vestchau poden veure's avui moltes figures que hi passen hieràtiques i segures de si mateixes amb la faldilla curta de color, el corpiño negre, el devantal de tons vius i l'ample capell exornat de rics brodats i penjarelles.

Les principals fonts de riquesa per als habitants del Spreewald consisteixen en farratges i llegums. Es cullen també carabassons, cebes, etc., en grans quantitats, que s'exporten fora de la comarca. Així mateix es destinen grans extensions de prada per a pastura del bestiar. En canvi el Spreewald a penes produeix el blat necessari per al consum de la comarca, puix la naturalesa del terreny ho permet ben escassament.

C. A.

Grandiosa extensió de terreny inundada ta com és durant l'hivern

Aspecte parcial de l'Exposició, que el nostre amic i col·laborador senyor Casañas tenia a l'Acadèmia Catòlica, amb motiu de les festes del seu cinquantenari

L'Acadèmia Catòlica de Sabadell acaba de celebrar amb gran esplendor les festes commemoratives del cinquantenari de la seva fundació (1870-1920), retrassades fins suàra per l'estat de les obres del nou temple parroquial de Sant Feliu.

El cinquantè aniversari d'aquesta prestigiosa entitat sabadellenca, ultra un esclat inusitat de pietat, ha sigut també un continuat

homenatge al seu egregi fundador, el gran apòlogista de la fe, doctor En Feliu Sardà i Salvany, en honor del qual l'Acadèmia celebra diverses manifestacions d'art i cultura, de

les quals cal fer especial esment de la notabilíssima exposició de fotografies premiades en el Concurs celebrat per l'entitat filial de l'Acadèmia, la Congregació Mariana de Sant Lluís. Fou dita exposició artísticament instal·lada en el saló d'actes de l'entitat i la composaven una seixantena de fotografies d'art religiós, pacientíssim recull d'objectes del culte de les parròquies dels voltants de la ciutat de Sabadell, feta pel conegut amador de l'art fotogràfic, amic i col·laborador nostre, En Francesc Casañas Riera. Altre

notable grup de cinquanta fotografies fetes per En Lluís Mas Gomis, completaven l'art religiós comarcal, amb vistes dels diferents conjunts arquitectònics de les esglésies i ermites de les rodalies de la ciutat. Completava l'Exposició una sèrie de vistes corresponents a l'art civil i rural, pertanyents als senyors En Miquel Agulló i En Josep Ribatallada.

En Francesc Casañas exposà particularment i en salónet apart, una variada gama de fotografies artístiques, que demostren a son autor un excelent artista en aquest delicat ram de l'art. Aquesta interessant exposició que l'Acadèmia Catòlica de Sabadell ha portat a terme, ha sigut una forta manifestació d'art, havent-hi desfilat tota la intel·lectualitat sabadellenca, i tota la premsa sens excepció ha elogiat sincerament el treball d'aquests benemèrits artistes, així com a l'entitat que tan feliçment ha dut a terme aquesta exhibició d'art, una de les més principals que en son ordre s'han celebrat en la industrial ciutat del Vallès.

JORDI CATALÀ

En ple pasturatge

Fotografia que figurava en l'Exposició

(Fot. Casañas. Sabadell)

DE L'EXPOSICIÓ DE FOTOGRAFIES

Contrallum

Fotografia que figurava en l'Exposició

(Fot. Casañas. Sabadell)

A l'hora que el sol cau i mor el dia...
Fotografia que figurava en l'Exposició

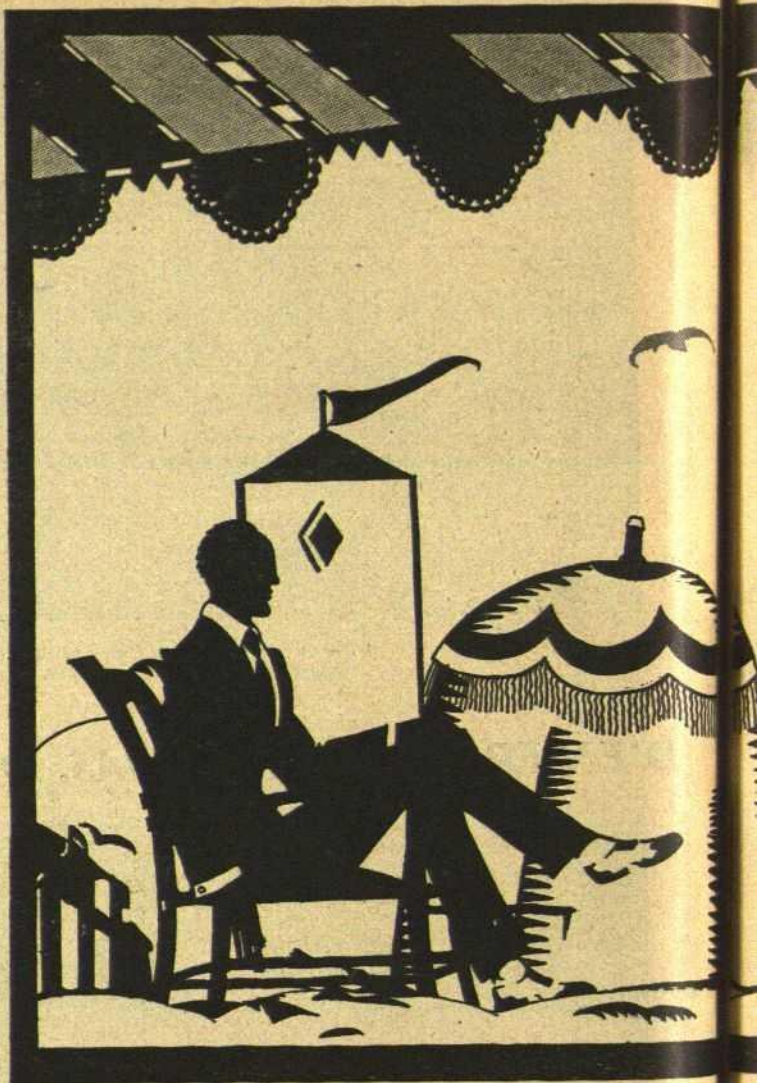
(Fot. Casañas. Sabadell)

D'EN FRANCESC CASAÑAS, DE SABADELL

El bou per la banya
Fotografia que figurava en l'Exposició

(Fot. Casañas. Sabadell)

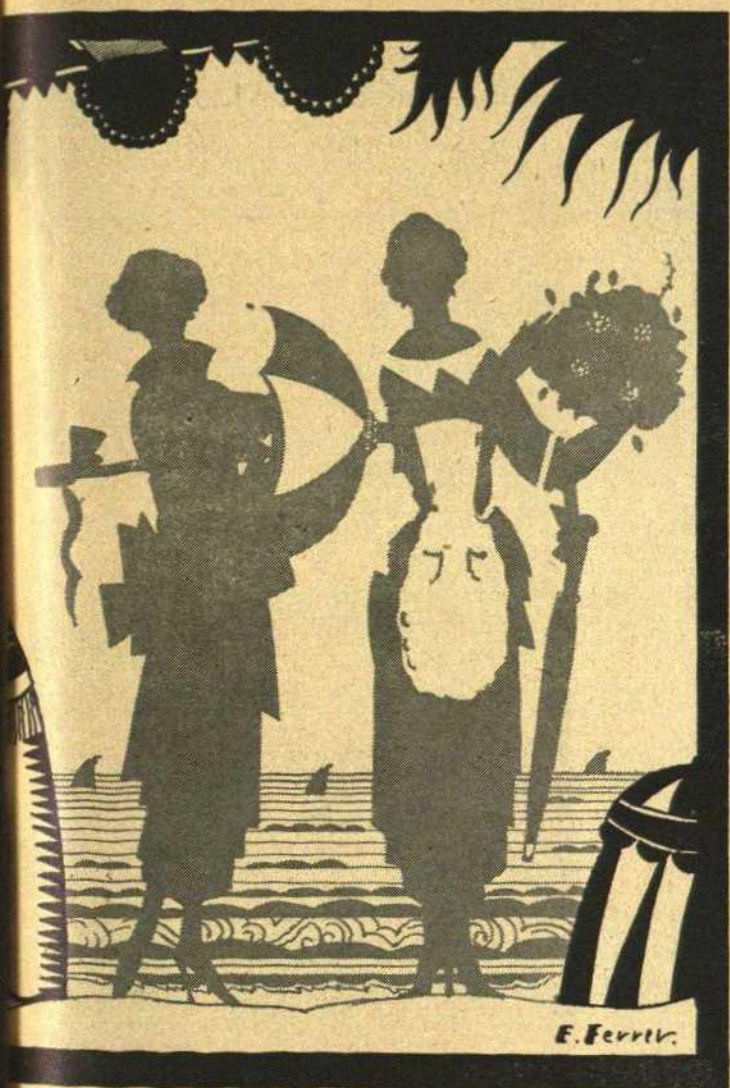
ARDITS

COME

PERSONATGES

ANNA-MARIA.	Vídua, de 28 anys
TERESA.	Cambrera
ADOLF.	30 anys
ANTON.	Vell pescador

Joves banyistes

D'AMOR

DIETA

L'acció passa entre dotze i una d'un dia de juliol esplèndid a una platja de moda aprop de Barcelona, a l'ombra del velàrium de barres blanques i blaves que hi ha davant de la última caseta que hi ha arrencades a la platja.

Adolf seu de cara al mar, en un silló de jonc, arran mateix del límit de la clapa d'ombra que projecta la vela. Davant de les casetes del costat no hi ha ningú. La platja, una estona abans plena de bullici i animació, va despoblant-se poc a poc. La mar està tranquil·la, el cel és llis; a l'horitzó sura una franja de calitja moradenc.

Anna-Maria arriba seguida de Teresa: en adonant-se d'Adolf, tanca l'ombrella fent un gest d'impaciència. Adolf es gira lentament fins quedar encarat amb ella, sense, però, perdre la seva expressió abstreta. Anna-Maria, va sense res al cap i porta un graciós vestit d'istiu. Teresa, la cambrera, corrobora el gest impacient d'Anna-Maria, amb uns vius moviments de cap, com si volgués dir: Mireu que és prou!

ANNA-MARIA (Tot donant-li la clau de la caseta, que s'ha tret de la bossa).—Tingui. (Per Adolf.) Tanmateix és una mica massa d'impertinència! (Anna-Maria entra a la caseta seguida de Teresa. Adolf resta immòbil. Després d'uns moments de silenci, travessa l'escena una pilota de futbol i va a caure a la falda d'Adolf. Darrera de la pilota entra un fox-terrier fent grans bots, seguit d'uns quants joves amb vestit de bany. En arribar davant d'Adolf, s'aturen, una mica cohibits per la seva immobilitat, no gosant tocar la pilota que Adolf té entre les mans. El fox-terrier, posa les potes damunt dels genolls d'Adolf, pantejant amb la llengua fora esperant la pilota; Adolf amb moviment pausat l'alça amb les dues mans i la tira pel damunt del cap dels joves que resten aturats davant d'ell. El fox-terrier, es posa a córrer en busca de la pilota, i els joves, després de donar les gràcies a Adolf i de mirar-se'l amb un interès especial, se'n tornen corrents per on han vingut. Adolf s'espolsa lentament la falda i s'arregla la corbata, quedant altra vegada immòbil, amb els ulls fets al mar. Teresa treu un silló de jonc de la caseta i el deixa sota del velàrium a una passa d'Adolf. Immediatament surt Anna-Maria vestida de bany i coberta amb un folgat barnús. Porta un llibre a la mà. Teresa entra a la caseta. Anna-Maria s'assenta i es desfà la cabellera. El sol de migdia cau aplom; l'ombra dels objectes és reduïda al mínim. Adolf, que ha quedat amb mig cos fora de l'ombra del velàrium, fa córrer discretament el seu silló fins col·locar-se totalment dintre el clap d'ombra i queda girat de cara a Anna-Maria. Aquesta en sentir la lleugera fressa que fa Adolf canviant de lloc, es gira, i en veure que se li ha acostat i que se la mira fixament, resta amb els llavis mig oberts, tremolosa d'indignació. Finalment s'alça d'una revolada, enretira el seu silló a una passa i s'as-

senta d'esquena a Adolf, quedant amb el cos a l'ombra i els peus al sol.

ANNA-MARIA.—És desesperant! (Obra el llibre, prova de llegir i no pot, obsessiada per l'esguard que sent clavant inexorablement al seu damunt. Canvia de posició un parell de vegades i finalment es gira amb gran irritació i dirigint-se d'una manera esbiaixada a Adolf diu.) Fa tres dies que dura aquesta broma intolerable i no estic disposada a soportar-la un dia més. (Cridant, sense alçar-se.) Teresa!

TERESA (Surt de la caseta portant una gorra de bany i un mirallet de mà).—Senyoreta?

ANNA-MARIA.—Deixi això aquí i vagi a buscar immediatament l'Anton. Digui-li que avui mateix em traslladi la caseta a un altre indret de la platja, on hi hagi persones més ben educades que les que tenim per aquí.

TERESA.—Està bé, senyoreta.

ANNA-MARIA.—Cuiti. Més valdrà que el faci venir i així li diré jo mateixa. Enllesteixi, no vull anar-me'n sense veure'l.

TERESA (Fa una passa i recula).—Ah, senyoreta, no havia pensat dir-li que aquest matí el senyor Lluís Prats ha telefonat preguntant si podria venir a saludar a la senyora, de tres a quatre, i el senyor Alfred Roca, venint de l'estació, també ha entrat per saber si la senyora seria a casa aquesta tarda. Tots m'han encarregat que els telefonés la resposta abans de dinar. ¿Què els haig de dir?

ANNA-MARIA (Amb excitació creixent).—No, no. Digui'ls-hi que no rebo, que haig d'anar d'excursió, que m'he mort, el què vulgui; però que no vinguin. D'aquí endavant (Això com si ho digués per Adolf) sapiga no seré a casa per cap amic ni conegut que no passi dels sexanta anys... ¡Ja estic cansada de tots aquests beneïts que només saben obrir la boca per dir galanteries insubstancials!... Quina cosa més avorrida, tots diuen el mateix; n'hi ha per perdre-hi la paciència!... (Per Adolf.) ¡I els que no parlen, encara són pitjors!... Cuiti, cuiti; vull deixar-ho arreglat avui mateix, i, si no, demà fem les maletes...

TERESA.—Molt bé, senyoreta. Quan veníem m'ha semblat veure'l a l'altra cap de platja. De passada telefonaré. (Deixa la gorra i el mirallet de mà a la falda d'Anna-Maria i se'n va per darrera la caseta.)

ANNA-MARIA (Torna a provar de llegir, i

es va posant més nerviosa cada moment. A l'últim, es gira com si hagués pres una resolució extrema i dirigint-se a Adolf, li diu plàntant-li cara.) ¿Que per ventura s'ha proposat hipnotitzar-me? Si és així, li adverteixo que perd llastimosament el temps. (Adolf continua immòbil, mirant-la fixament sense respondre ni fer el més insignificant canvi d'expressió.) És inútil que adopti aquesta ridícula actitud de mòmja. És a vostè a qui ho dic, senyor meu.

ADOLF. (Dolçament, com si temés ésser ell l'objecte de les agressives paraules d'Anna-Maria).—Perdoni, senyora, és a mi a qui es dirigeix?

ANNA-MARIA.—A vostè, si senyor, a vostè! No veig pas que hi hagi ningú més aquí. ¿Vol fer el favor d'acabar d'una vegada?

ADOLF.—Acabar què senyora?

ANNA-MARIA.—¡I té l'aplom de preguntar-ho! Fa tres dies que cada matí me'l trobo a l'ombra de la meua vela, i que des de que arribo fins que me'n vaig, tan si sóc al bany com no, em mira d'una manera tan inconvenient, tan ofensiva, que no estic disposada a tolerar-li més. Ja ho sap.

ADOLF. (Somrient amb tristesa).—O!, senyora!... Si sabés la crueltat inconscient que hi ha a les seves paraules, segurament es penediria d'haver-les pronunciades.

ANNA-MARIA.—¿La crueltat inconscient de les meves paraules?...

ADOLF.—Sí. Vostè m'acusa de mirar-la d'una manera inconvenient, ofensiva... i jo haig de dir-li que no puc mirar-la de cap manera... perquè no hi veig.

ANNA-MARIA.—Ah! (Entre avergonyida i dolorosament sorpresa. Pausa).—Li prego que em perdoni... no hauria suposat mai que... Li demano perdó sincerament.

ADOLF. (Amb dolç somriure).—O, senyora, no s'enguní per trobar una excusa. Em dolidria molt que es deixés enternir per la compassió. La filosofia amb què soporto la meua... imperfecció, fa la compassió innecessària.

ANNA-MARIA.—No és que el vulgui molestar amb la meua compassió... li prego només que excusi la meua vivesa... en veure'l girat continuament cap...

ADOLF.—Ah... Comprenc la seva molèstia, però no entenc com... Es dir, si, té una explicació: ¿els que havem nascut... així, tenim una sensibilitat especial! Permeti'm ¿la seva caseta

és la última d'aquest costat de platja, veritat?

ANNA-MARIA.—Sí, senyor.

ADOLF.—He vingut a passar la temporada aquí; a l'hotel m'acompanyen cada matí a la platja, però com que no tinc coneguts, els vaig advertir que em posessin el silló a un indret poc concorregut, per evitar que la meua presència pogués ésser una molèstia per ningú. El primer dia que vaig venir aquí, no tenia esment d'on em trobava, només sentia el mar davant meu; però no sabia què tenia als costats. I, ara ve l'explicació del què li deia. Al cap d'un moment d'ésser aquí, vaig sentir que en aquest costat hi tenia una cosa que em produïa una sensació dolcíssima, que m'atreïa més que la mar i que a despit de la meua voluntat em va semblar que de no sé on m'arribava una frescor perfumada diferent de la que ve d'allà (Senyalant el mar) i més penetrant... I jo pensava, o són flors o és una dona. (Anna-Maria se'l mira commoguda) Els que som així, sort tenim d'aquest sentit especial, que molt sovint ens permet veure més clar que els que materialment hi veuen. (Pausa. Anna-Maria l'esguarda amb gran interès) ¿La senyora, és senyora o senyoreta? (Somrient) Això la meua sensibilitat no em permet de precisar-ho.

ANNA-MARIA.—Ni senyora, ni senyoreta?

ADOLF.—Vídua?

ANNA-MARIA.—Sí, senyor.

ADOLF.—Així hi ha alguna cosa de comú entre vostè i jo: a mi em falta la vista, vostè és cega del marit. (Riu. Anna-Maria se'l mira sorpresa.) No faci cas si bromejo amb la meua imperfecció! M'horroritzo imaginar-me que les persones que parlen amb mi puguin creure'm dominat per una dolor o una desesperació sorda i que per aquest mateix motiu es senten cohibides per la llàstima... ¿La senyora no es sent encogida per una secreta repulsió, parlant amb mi?

ANNA-MARIA.—De cap manera, no senyor.

ADOLF.—Potser sí, veient-hi, l'hagués mirada com deia ara fa un moment, aviat hauríem acabat la conversa.

ANNA-MARIA.—Pot estar-ne segur.

ADOLF.—Això vol dir que si jo tingués ulls per mirar-la no'm consideraria digne de la seva atenció.

ANNA-MARIA.—O, no, senyor; jo no he volgut dir això.

ADOLF.—No obstant, és veritat. Si jo hi veiés, no em faria l'honor de parlar amb mi. La vida és plena de

contrarietats ben estranyes. En aquest, el guany és a favor meu.

ANNA-MARIA.—No és això. He volgut dir només que potser hauria hagut de donar la conversa per acabada, per evitar-me el perill d'haver d'escoltar de vostè els eterns discursos enervants que ja estic cansada de sentir.

ADOLF.—Està cansada de sentir-se galantejada (*Amb amargor.*) ¡Amb mi pot estar perfectament tranquil·la! Jo no puc dir-li: «Senyora, és bellíssima», ni cap paraula gentil. Tot el que puc fer és preguntar-li: «Es bella, senyora?»

ANNA-MARIA *somriu melangiosament i fa un:* Oh!, *que no vol dir res.*)

ADOLF.—No vull pas que em dongui el seu parer; en tinc prou amb què em digui el dels altres. ¿La *vox populi* diu que és bellíssima i gentil, veritat?

ANNA-MARIA (*Per no afligir-lo.*)—Al contrari, no gaire. La veritat és que, parlant-li amb absoluta franquesa, sóc un monstre.

ADOLF (*Com si rebés una confidència molt dolorosa.*)—Oh, de veres?... Doncs, com és que té tants d'adoradors que arriben a enutjar-la?

ANNA-MARIA.—Oh, els homes són capriciosos... (*Per no sacrificar completament el seu orgull*) d'altra banda, una vidua... sempre es té per una presa fàcil... i, hi ha tants imbècils en aquest món... (*Amb una mica de coqueteria.*) No fa gaires dies que un amic meu em jurava que per acaronar-me la galta donaria un any de vida. (*Riu.*)

ADOLF.—¡Es veu que era un home prudent!... Són oferiments que no comprometen. I vostè?

ANNA-MARIA.—Oh!

ADOLF.—¿D'ençà de la mort del seu marit no ha sentit el contacte d'una mà masculina?

ANNA-MARIA.—Senyor! (*Amistosament ofesa.*)

ADOLF.—No, no; la crec i si li haig de dir la veritat, en sento un gran plaer... (*Riu.*) I... perdoni la indiscreció ¿Es rossa o bruna? No; no'm digui res: esperi. Volia dir-li... però no goso...

ANNA-MARIA.—Que és el què volia dir-me?

ADOLF.—¿Sentiria una invencible repugnància si jo li passés la mà als cabells, per un moment només? Responguim sense cap mirament, sense pietat, li prego.

ANNA-MARIA.—Repugnància? ¿Perquè hauria de sentir repugnància?

ADOLF.—De debò no'n sentiria? ¡Doncs si vostè m'ho permet jo li diré si té els cabells rossos o negres! He

aprs de conèixer-ho amb el tacte acaronent els caparrons dels nens. (*S'alça, se li acosta lentament, i li posa la mà al cap.*) Gràcies. Certament, sento que el meu contacte no li repugna. No pot imaginar-se quina alegria em fa. Moltes vegades en donar la mà a un amic noto que sent una piadosa angúnia... i això em fa patir... en canvi, en vostè no sento res d'això... ¡Vostè si que deu ésser bona i piadosa de debò. ¡Són els seus cabells! Quants! (*Els agita.*) Quants! (*Els amanyaga.*) Són una cosa viva, com un doll suau i perfumat que raja d'una font encantada... ¡Si... si... els seus cabells... són rossos!

ANNA-MARIA.—Es veritat!

ADOLF.—I diuen que no és bella! ¡Ah, no; no digui res! Si el món no sap veure la seva bellesa, sóc jo qui diu que el món no té ulls. Oh, si... si (*Acaronant-la delicadament amb el cap dels dits.*) el seu front és llis, les celles fines, els ulls grans, la seva cara és perfecta, el seu contacte em recorda... la suavitat de les fulles d'unes roses que tinc al meu jardí, que floreixen pel maig... I les espatlles són el sòcol digne de sustentar la flor meravellosa de la seva testa... ¡Oh, quina impressió més estranya!... Provo d'imaginar-me el color del que els meus dits toquen... però m'hi perdo... i per donar-me una idea d'aquesta prodigiosa realitat, penso en una melodia de Mozart... i la vesteixo de blanc que segons m'han dit és exactament el contrari del que jo veig sempre... ¡Però sento que tampoc és ben bé això, que s'hi assembla, però que no pot ésser això!... Ah, en aquest moment passant el cap dels dits pel seu coll, tinc la visió exacta d'un color: ara comprenc que vol dir la paraula: càndid.

ANNA-MARIA (*Molt turbada, no podent reprimir-se, amb veu una mica tremolosa però sense aspror.*)—¡Senyor!

ADOLF (*Instantàniament retira les mans, i es dirigeix, poc a poc al seu silló, acostant-lo més al d'Anna-Maria, abans d'asseure's*) Ah! perdoni'm; perdoni la molèstia que li he causat... M'oblidava que jo no sóc com els altres.

ANNA-MARIA.—No digui més això!... Li asseguro que a ningú que no fos el meu marit, hauria permès...

ADOLF.—Ni a mi tampoc em serà permès mai més amb cap altra dona. (*Tremolant-li la veu.*) Ah, descobrint la meravellosa bellesa del seu cos, he descobert en vostè una altra

bellesa: la de la seva ànima! ¡I quina criatura més adorable ha d'ésser vostè, senyora!

ANNA-MARIA.—Oh, no, no...

ADOLF.—I quina dolcesa deu tenir el seu tracte...

ANNA-MARIA.—No ho cregui.

ADOLF.—Quin cor més generós! Quins plaers més exquisits deu trobar a la vida, que els altres no saben comprendre; com deu commoure's per tantes delicades impressions que deixen indiferents a la majoria, quantes de resplandors deu veure allà on els altres només veuen ombres!...

ANNA-MARIA (*Commoguda*).—Potser...

ADOLF.—Dèu sentir repulsió per tantes vulgaritats que els altres practiquen habitualment amb la indiferència més revoltant...

ANNA-MARIA.—Si...

ADOLF.—¡I molt sovint es deu sentir tan sola!

ANNA-MARIA.—¡Oh, això si que és cert!

ADOLF.—Ho comprenc! I comprenc també amb quin daler deu invocar secretament l'home digne de trencar la seva àrida solitud (*Anna-Maria fa un sospir*). L'home que s'aparti de la mediocritat desoladora... l'home que, en trobar-la, no restés subítament colpit pels trets de la seva bellesa material, que tothom que tingui ulls pot admirar, sinó de la bellesa i de la claredat de la seva ànima que els altres no saben veure i que a ell ha de mostrar-se-li instantàniament, com una celestial revelació... L'amor neix misteriosament, com un miracle... (*Anna-Maria l'escolta i se'l mira amb viva emoció*). Comprendc que no trobant aquest home digne de vostè, deixi escolar la seva vida en la solitud... Comprendc molt bé que el món la titlli d'orgullosa i que la tinguin per un monstre de superbia... ¡Que imbècil que és el món! Jo els diria: no és superba, és superior! Els homes capaços de comprendre aquestes coses són molts pocs... Segurament que després del seu marit no'n deu haver trobat cap més... Jo... jo com si no existís... sóc una ombra que avui se li ha aparegut per primera vegada (*Gairebé plorant*) i que demà tornarà a vagar per la solitud silenciosa del jardí dels seus avis, tenint per tot goig i conhort el contacte vellutat i suauíssim de les flors... i dels caparrons dels infants.

ANNA-MARIA (*Cada vegada més commoguda*).—Vostè, parla... parla amb una senzillesa trasbalsadora... que,

em torba... talment... per què jo no sóc com suposa... Vostè s'enganya...

ADOLF.—O, això no. ¡Si m'enganyés no hi hauria cap motiu perquè avui sentís, com no he sentit encara en ma vida, tot el pes de la meua desventura!... ¡I el sento, el sento, el sento horriblement! Jo no sé què és el besar d'una dona. No m'en planyia: jo em deia a mi mateix: ¡La dona que tu t'has imaginat no existeix! Però avui és diferent. ¡Avui he descobert que si que existeix! Existeix i des de que n'he tingut l'evidència m'he sentit inundat d'un goig inconegut. Però també de seguida m'he dit: ¡una altra joia que t'és negada! Perquè un altre qualsevol al meu lloc, podria dir-li: T'he trobat! Ets tu! ¡Si et basta amb una ànima senzilla que et dongui tot el seu afecte, jo puc oferir-te amb ferma assegurança tota una vida de felicitat!... ¡I no puc dir-ho! ¡No puc dir res d'això que sento dintre meu i que es desborda del meu cor!... No puc!... ¡Es cruel! (*Anna-Maria té els ulls plens de llàgrimes*).

ADOLF (*Segueix amb fogositat creixent*).—¡Però jo vull que em confessi que seria feliç si podia trobar un home que la comprengués com jo, que sentís així, però que no fos així!... ¡Digu'm, amb tot el cor, que aleshores no li negaria aquella besada que jo no he sabut mai que cosa és! (*Anna-Maria s'esforça a sofocar un sanglot; mira al seu voltant i quan està segura que no hi ha ningú a la vora d'ells, acosta lentament la galta a la cara d'Adolf*).

ADOLF (*Retirant-se*).—I pensí si abans de rebre aquest bes, jo pogués dir-li: Anna-Maria, fa pocs dies que t'he vist i des del primer esguard m'he sentit tota l'ànima enamorada de tu: aquest és l'amor perfecte, com deia Shakespeare. Per demostrar-te que no he estat colpit com tots els altres per la bellesa exterior, sinó per una inesperada revelació misteriosa... per dir-te que jo en veure't, no he vist la teva bellesa mortal, sinó que he sentit un encís més profund i segur, per dir-te que l'amor és cec només perquè no hi veu, però que sent el cant puríssim de l'esperit, per dirte que jo sóc l'amor, he jugat aquesta comèdia de la ceguera de l'amor, inhumana, cruel i fins aparentment de mal gust...

ANNA MARIA (*Sorpresa*).—Una comèdia?

ADOLF.—Però que entre llampecs de sinceritat em permetès veure, a l'última escena, que no sents enuig ni desdeny contra d'un audaç...
(*Anna-Maria es tapa la cara com moguda per un pudor... retroactiu.*)

ANNA-MARIA.—Ah!

ADOLF.—Sinó commoguda per la joia de saber que no és...

ANNA-MARIA.—No és?... no és?

ADOLF.—Si per un miracle, jo pogués parlar així...

ANNA-MARIA.—Continui, per Déu!... Parli; treguim aquesta immensa tristesa que m'ha posat dintre meu... si no vol que li digui...

ADOLF.—Vull que em diguis que si fos així, aquell bes no me'l faries per compassió, sinó per voler joïós del teu cor... i que em perdonaries...

ANNA-MARIA.—Digui, no'm torturi més... Digui'm la veritat...

ADOLF.—Abans diga'm que em perdones, diga'm-ho davant d'aquest blau triomfal del cel i de la mar, sota de la divina claror del sol, perquè hi veig, veig com el teu rostre s'ompla de rojor i que el teu pit oneja no solament de l'alegria de saber que al món hi ha un infeliç menys, sinó pel goig que et canta dintre el cor dient-te: potser si, potser si que es veritat...

ANNA-MARIA.—Ah! ha estat un engany!... Una traidoria indigna...

ADOLF.—Ha estat el primer i últim engany... Serà l'únic de tota la meua vida; t'ho juro Anna-Maria.

ANNA-MARIA.—No, no; ¡ha estat un baix ardit! És imperdonable... és imperdonable... i si no fos per l'alegria, si, si, ho confesso, l'alegria d'haver-me alliberat d'una cosa horrible que m'oprimia, que m'ofegava... (*Es posa a plorar convulsivament. Adolf l'abraça, li alça el cap i la besa.*)

ADOLF.—Ara sí. (*Arriben Teresa i al seu darrera Anton. Va vestit amb la indumentària característica dels pescadors de les nostres platges.*)

TERESA (*Ha sorprès l'acabament de l'escena anterior.*).—Senyora! (*Anna-Maria es gira, s'ajusta el barnús i mira de asserenar-se ràpidament.*) Aquí hi ha l'Anton.

ANTON.—Déu la guard, senyora. La noia m'ha dit el que fa el cas i ja m'he basquejat per trobar-li un indret per la caseta. Es a l'altre cap de la platja. Hi estarà molt ben acompanyada. Demà matí ja li tindrà.

ANNA-MARIA.—No, no cal; per ara deixeu-ho estar. Si em decideixo, ja us avisaré.

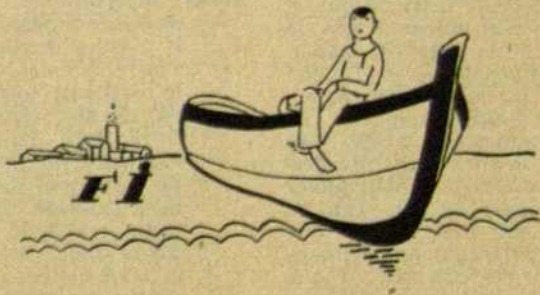
ANTON.—Com li sembli; però si té queixa d'algú, podrem anar a trobar l'alcalde...

ANNA-MARIA.—Gràcies...

TERESA (*Apart, mig rient.*).—Valdrà més que vagin a trobar el rector.

F. FUGAZO

Adaptació de
C. C. C.

El batlle de Tolosa, M. Faugà, el professor Sabatier, el degà M. Atelous i els professors de les Universitats del Migdia, en l'acte d'inaugurar l'Institut Francès de Barcelona

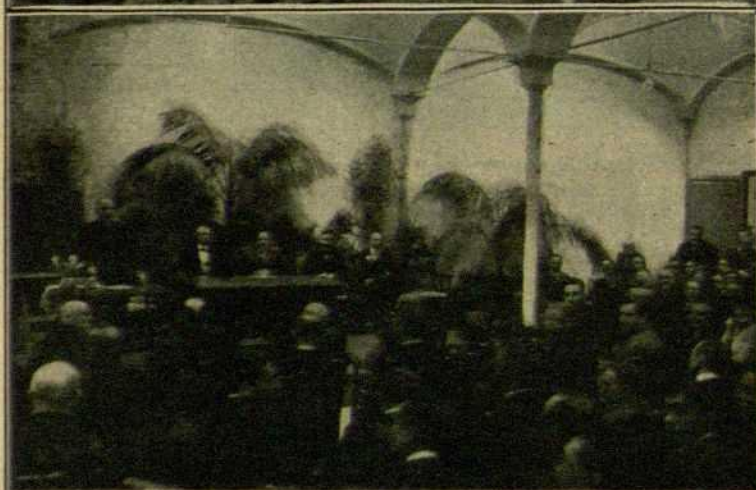
L'obra cultural i patriòtica de la Escola Catalana de Metges per a l'Ampliació d'Estudis a França

La formació de la cultura mèdica de Catalunya pot citar-se com la mostra de ço que és capaç de realitzar la fermesa de la nostra voluntat nacional. L'autoeducació i l'autoperfeccionament de la classe mèdica catalana, avui orgull de la nostra terra, és un cas digne de registrar-se, per tal de precisar amb exactitud la vàlua del poble català. Aquesta afirmació pot semblar a cop d'ull una heretgia i en tot cas, bon xic atrevida, car tothom sap que hi han i hi han hagut en tot temps organismes pedagògics oficials sostinguts per l'Estat per tal de vetllar per la formació de la cultura mèdica, organismes coneguts pels noms d'Escoles o Facultats de Medicina. Però la història moderna de la

Facultat de Medicina de Barcelona conigna llargs períodes d'una vida esblaimada i d'una deplorable condició d'inferioritat científica, ja no solament en relació amb les similars estrangeres sinó àdhuc comparades amb les sostingudes per l'Estat espanyol en les diferents Universitats espanyoles, i malgrat aqueixa marcada grisor científica, es pot veure sempre omplir tota una època una figura prestigiosa, generada per manera espontània. La característica simpàtica d'aquestes èpoques grises de la història moderna de la medicina catalana, la donen els grups d'estudiosos que s'apleguen al voltant d'aquelles figures rellevants. D'aquestes seleccions escolars, es veuen sortir bentost el pri-

El degà de la Facultat de Medicina de Tolosa, professor Abelous, donant en l'Institut de Ciències una notable conferència sobre Fisiologia de la càpsula suprarrenal

Conferència del professor Sabatier, rector de l'Acadèmia Tolosena, sobre *catàlisi*, a l'Escola de Directors d'Indústries Químiques

El Cos de facultatius de la Clínica de Salut «La Alianza», fa els honors de la casa als representants de la Municipalitat i Facultat de Medicina tolosenes

(Fots. Sagarra)

mer somriure irònic i, més tard, el primer crit de protesta en front la comèdia pedagògica representada en les aules de la Facultat, per professors que semblen escapats d'un *repartiment* molieresque.

Des d'aquest moment s'inicia un despartar que va seguit d'una activitat fecunda; les figures d'En Cajal, En Jaume Pi Sunyer i En Ramon Turró, veritables prodigis d'autoformació que es troben a l'entrada d'aquest període de redempció, van deixant darrera seu un seguici estimabilíssim de deixebles. Però aquests deixebles els veiem formar-se al marge de l'oficialisme universitari emmarcat i rígid, i fatalment han de sentir l'empelt del llibertisme i de l'automatisme, que són les dues qualitats que generen l'aire de rebeldia que traspuja la figura del mestre. Per això els veiem allunyar-se constantment de les aules oficials i aplegar-se en Acadèmies i Cercles i Ateneus.

Una de les primeres i aviat més prestigioses entitats mèdiques que veiem formar en aqueixa època és l'*Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya*, organisme mèdic essencialment català on el jovent estudiós, els metges, els clínics purs i els biòlegs van a cercar-hi llibres recents, i un recó on poder ensinistrar-se en les mecàniques de laboratori, i on inquirir els secrets del dinamisme orgànic sa i emmalaltit. En l'*Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya*, ha pogut el metge estudiós i l'estudiant aprofitat trobar-hi, durant molts anys, els llibres de medicina acabats de publicar en llurs llengües originals i un escalf que els guaria de la fredor siberiana patida en maneres sales oficials de lectura, on només s'hi troben llibres antiquats i s'hi sent la fressa que mouen les rates feineres i els corcs barrinadors.

El ràpid progrés de les ciències mèdiques registrat en tot el món aquests darrers anys, no podia deixar de fer-se sentir a Catalunya. Es per això que la Mancomunitat de Catalunya, en organitzar la primera sèrie de cursos monogràfics d'alts estudis i d'intercanvi, havia de dedicar una atenció preferent al desig dels joves biòlegs que sentien d'una manera més intensa l'impuls dels nous corrents, i, en efecte, la realitat demostrà que la prova realitzada responia a una exigència del moment, car els curssets encomanats als doctors Dalmau, Pi i Sunyer, Cervera, Bellido i Agustí vegeren complertes llurs llistes d'inscripció.

Aleshores la *Societat de Biologia de Barcelona*, organització integrada principalment pels deixebles d'En Turró, sots la protecció de l'Institut de Ciències i ja tinguda en gran consideració pels

biòlegs estrangers, sentí l'afany d'estendre la seva obra portant al seu si els homes més notables en el conreu de la Biologia de tot el món per tal de sentir directament llur paraula il·lustradora, i llucar llurs tècniques de treball. Així en la llista dels cursos monogràfics de Biologia donats per la «*Societat de Biologia*» s'hi troben noms tant notables com els dels professors Gley, Turró, Negrin, Marañon, Vincent, Gómez Ocaña, Rocasolano, Del Río Ortega, Carracido, Dechambre, Moles, Bossan, Arévalo, Sayé, Balbey, Gallavardin, Vignar, Gallego, Perrin, Henry, Fuchs i Pettit, representant escoles de Barcelona, París, Alfort, Lyó, Madrid, Viena, Santiago, València i Saragossa.

Però el desig dels més exigents no podia tampoc quedar satisfet per aquesta tasca, calia quelcom més, i per això fou necessari crear un nou organisme que procurés aconseguir-ho. Aquest és l'origen de l'*Escola Catalana de Metges*, encarregada de portar els estudiosos a la font mateixa on es produeixen els fenòmens. Cal que l'estudiant respiri l'ambient on es recullen els fets que més tard li són donats a conèixer des de les planes inanimades d'una revista o bé d'un llibre. Però el món és massa gran per a què un nucli reduït d'inquiets organitzadors puguin sentir la pretensió d'abraçar-lo d'una sola estenallada, i calia no deixar-se portar per les il·lusions si es volia que l'obra fos profitosa. Les facilitats brindades per les Facultats de Medicina franceses i especialment per la de París, als metges catalans, fou la causa de què el nou organisme concretés la seva tasca a un intercanvi amb França. Heus aquí l'origen i l'extensió de l'*Escola* creada.

En dos anys i mig, prop de tres, que porta de vida aquest organisme d'ampliació d'estudis, han estat dutes a terme dues missions catalanes a la Facultat de Medicina de París, i una a la de Tolosa, dedicant sengles llicons els professors Faure, Gosset, Tuffier, Achard, Delvet, Pochet, Hartmann, Babinski, Duval, Chauffard, Widai, Pierre Marie, Gilbert, Letulle, Vaquez, Quenu, Baylac, Marion. De Martel i Cestan, és a dir, el bisbat mèdic de París i de Tolosa.

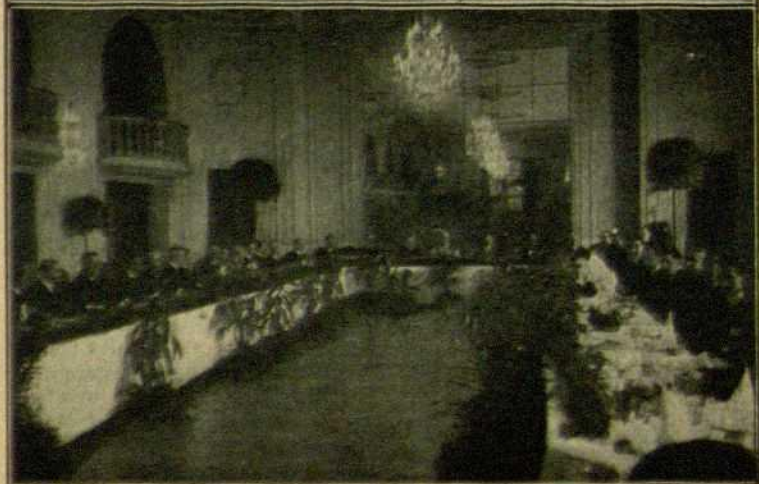
L'*Escola Catalana de Metges* ha estat corresposta per dues visites col·lectives a Barcelona de professors d'ambdues Universitats; en la primera hi figuraven, entre altres, els professors parisencs Brocà, Faure i Douai. En la segona, la Facultat de Medicina de Tolosa ha volgut fer-se acompanyar d'una solemni representació del seu Ajuntament. Així acabem de veure la ciutat de Barcelona retre un homenatge efusiu als simpàtics tolosencs que, presidits pel

El degà de la Facultat de Medicina de Barcelona, professor M^artínez, pren comiat dels tolosens a la porta de la Facultat

Recepció amb motiu de la visita de metges de Tolosa a la Mancomunitat

El president de la Mancomunitat presideix l'àpat d'homenatge que els químics barcelonins dediquen al professor Sabatier

(Fots. Sagarra)

Els tolosencs
sortint del dinar
que'l senyor bat-
lle de Barcelona
els dedicà al cim
del Tibidabo

El senyor Martí-
nez Domingo,
en nom de l'A-
juntament de
Barcelona, obse-
quia amb un di-
nar al batlle de
Tolosa, M. Fau-
gà, i als metges
tolosencs

El doctor Caru-
lla rep a la re-
presentació tolo-
senca en la sala
d'actes de la Uni-
versitat de Bar-
celona

(Fots. Sagarra)

batlle, M. Faugà, i l'eminent fisiòleg degà d'aquella Facultat, Professor Abelous, han estat els seus hostes aquests dies.

La darrera expedició de metges catalans a París i a Tolosa anà presidida pel regidor nacionalista Sr. Nicolau d'Olwer i fou rebuda en triomf per tot arreu, els cirugians catalans que la formaven operaren en les clíniques franceses, les tribunes universitàries s'obriren gentilment i les institucions rivalitzaren en obsequiar-los. La confraternitat, tantes vegades retreta mentiderament pels professionals de la diplomàcia, és un fet innegable entre els metges francesos i catalans car aquesta recíproca obsequiositat no va a remolc de cap oficialisme.

Mercès a l'activitat de l'*Escola Catalana de Metges*, Barcelona i Tolosa s'han donat una abraçada després de moltíssims anys de viure allunyades, s'han recordat mútuament el seu parentiu històric i racial i s'han retrobat germanes, s'han par-

lat una mateixa llengua i s'han promès viure sempre més en estreta germanor.

La nostra mar Mediterrània ha recordat als occitans la trajectòria històrica de la cultura llatina, ens ha fet pensar a tots conjuntament en el gran Maragall i ens ha fet prometre no tòrcer la via per on ell fatalment ens mena.

L'avinentosa d'inaugurar-se a Barcelona un Institut Francès ha portat amb els tolosencs un home de ciència eminentíssim, el Professor Sabatier, rector de l'Acadèmia tolosenca i premi Nobel pels seus treballs de química, i una representació de la Universitat marselesesa.

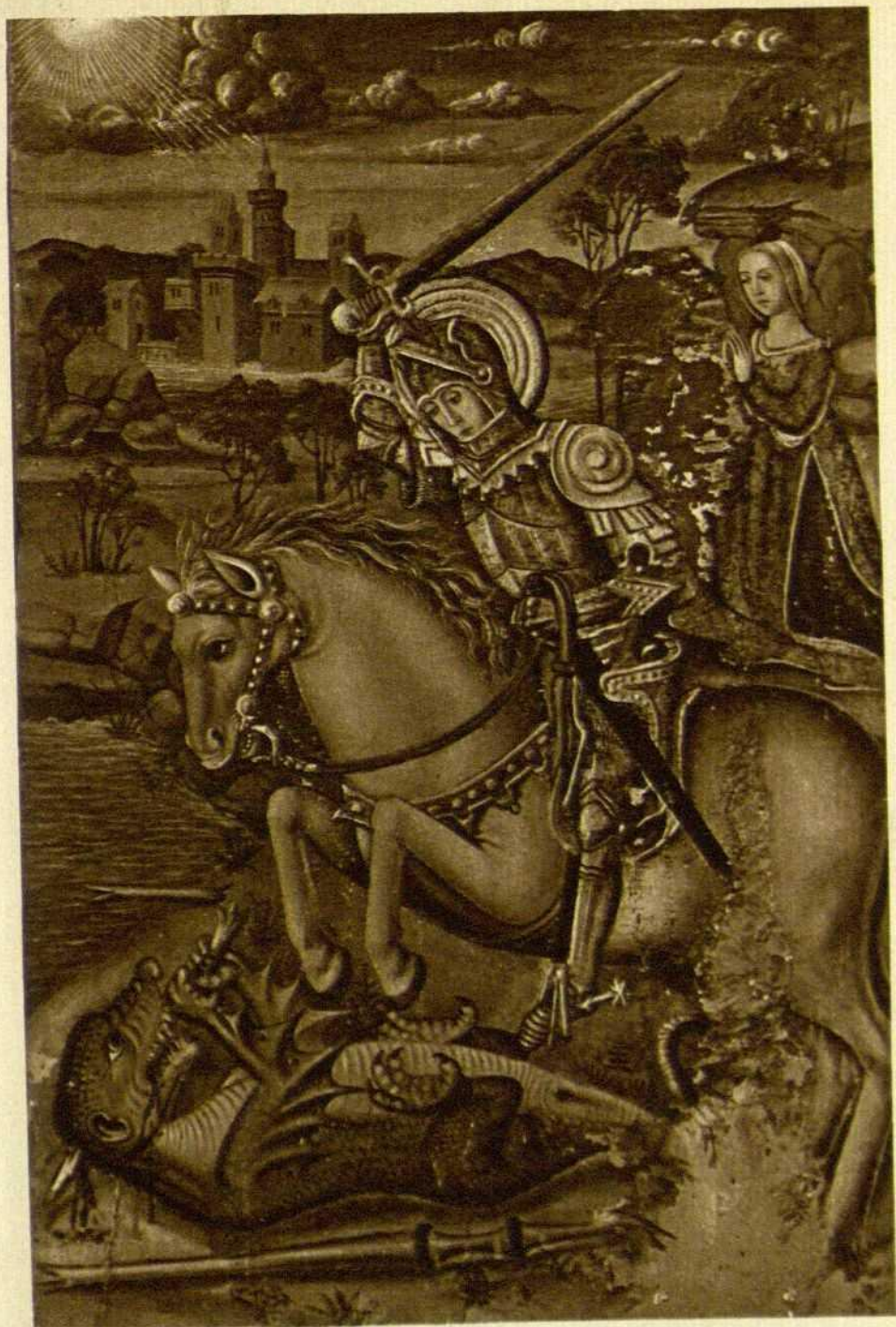
El professor Sabatier donà una conferència sobre *Catàlisi* a l'Escola de Directors d'Indústries químiques.

El professor Abelous en donà una altra sobre *Fisiologia de la Càpsula suprarenal* a l'Institut de Ciències.

Ambdues foren escoltades per un públic nombrós i selecte.

A. L. C.

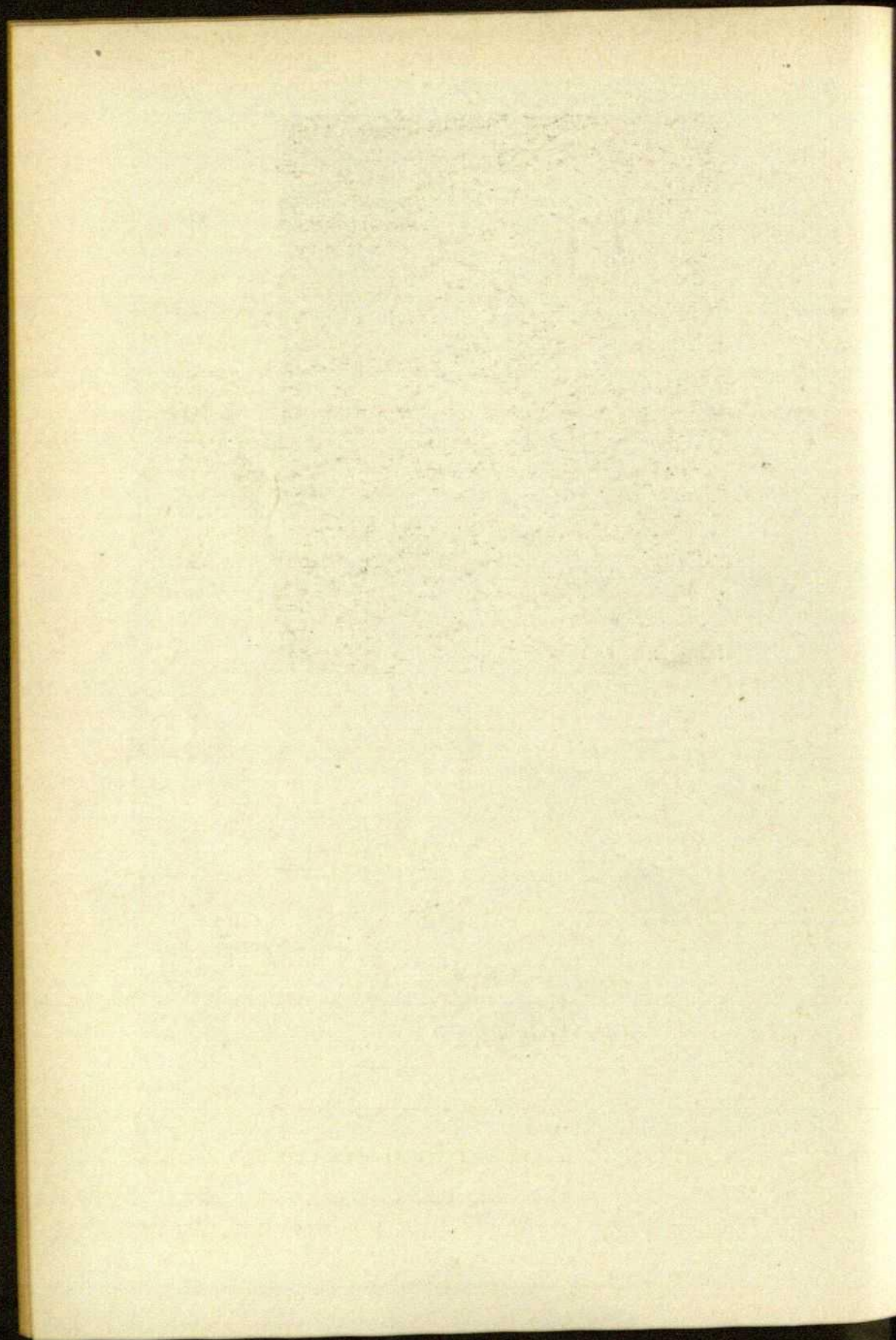

D'ACI D'ALLÀ
Suplement Artistic
Fot. Rep. 1c.
Clxé Arxlu Mas

SANT JORDI (Autor desconegut)

RETAULE - EXISTENT
A L'ERMITA DE CIER-
VOLES (BALAGUER)

RETRAT DE NENA
per
Robert Lefèvre

De la
col·lecció
Frederic Barris

POTSER és en l'art de la pintura, més que en cap altra cosa, que els homes cridats a fer ressaltar la bellesa femenina han d'ésser ben homes. La figura del modisto, la figura del perfumer, la del mestre dansaire, la del perruquer i àdhuc la del cronista de sa-

lons, se'ns ofereixen de comú com uns homes poc homes; solen ésser gent d'el·lègància afeminada i solen produir-se també amb certa afectació poc masculina. La musa popular, així en la literatura com en les arts gràfiques i en la comèdia, en

· E · L · S · P I N T O R S · D · E · D A M E S

els presenta també en aital forma. Aquest fet, no costaria pas molt, per mica que'ns hi endinèssim, de poder-lo explicar amb raons psicològiques.

S'aparta, però, d'aquesta llei el pintor de dames; i això que potser de tots els homes, són els pintors els que

més hi breguen amb la bellesa femenina i els que més fan per a que aquesta obra sia més transcendental, car si aquells se limiten a mantenir-la o tot lo més a fer-la allargar, el pintor de dames la perpetua a través de les generacions i de les centúries.

amb tot, n'hi ha molts de quadres bells arredossats a la intimitat de les cases; quan l'exposició de retrats haguda l'any 1910, varen sortir al carrer bon nombre de notables retrats.

¿No es podria fer quelcom per a orejar de tant en tant les pintures que, d'altra faisó, sols són ofertes al goig dels íntims?

T. L.

(Fotografies de Francisco Serra)

RETRAT DE SENYORA

(Escola francesa)

De la col·lecció Barris

un inquiridor de l'acció agena pot assolir en pintura; les dues mans són posades en el vano en el mateix diapassó que posa la dama retratada la seva mirada en la nostra. I, finalment, l'infant, d'Escola anglesa, ens fa pensar en un d'aqueixos mestres que per a retratar millor una ànima, procuren immaterialitzar la forma.

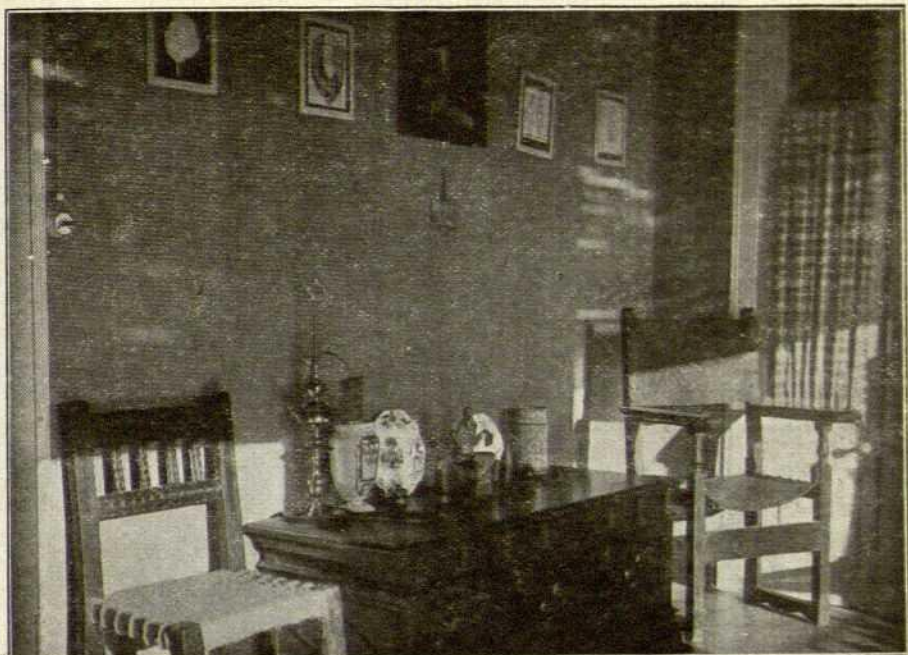
És cosa bella veure entre nosaltres exposicions com la de la col·lecció Barris. A Barcelona,

RETRAT DE SENYORA

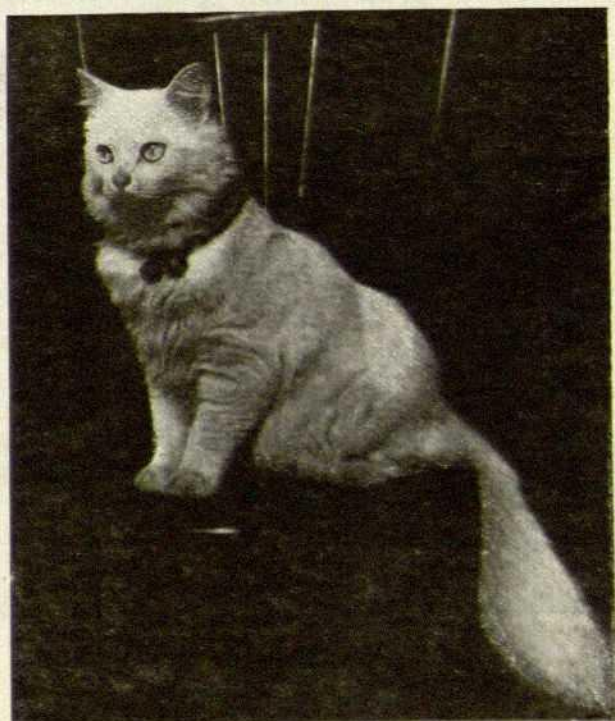
per Esquivel

De la col·lecció Barris

INTERIOR

0

*D'Art
foto-
gràfic*

0

EL GAT
DE CASA

0

DUES
BELLES
FOTOGRAFIES
DEGUDES
A
EN
SANTS
SAGRERA,
DE
GIRONA

0

LES NOSTRES ARTISTES

LA SENYORETA CONCEPCIÓ CALLAO

Notable artista lírica del Gran Teatre del Liceu, que a la seva brillant carrera artística cal afegir-hi el darrer triomf aconseguit en la interpretació de les *Artes* de la «Passió segons Sant Mateu», de J. S. Bach, que s'acaba d'executar al Palau de la Música Catalana

(Foto Estudio-Arenas)

LES NOSTRES ARTISTES

LA SENYORETA ANDREUA FORNELLS

Notable sopran, solista de l'Orfeó Català, que a la seva brillant carrera artística cal afegir-hi el darrer èxit aconseguit en la interpretació de les *Artes* de la «Passió segons Sant Mateu», de J. S. Bach, que s'acaba d'executar al Palau de la Música Catalana

(Fot. Ernest)

La festa de la Bandera a Amèrica

A Buenos Aires, la gran urbs sud-americana, ha tingut lloc la consagració de la Bandera que els catalans exilats al continent americà ofereixen al Govern de Catalunya.

La sala d'actes del coratjós Casal Català, centre de cultura i aula de patriotisme, fou el marc avinent per a la cerimònia. Allí es reuní l'estol de patriotes capdavaners, la representació popular col·lectiva i els delegats i representants de les demés corporacions catalanes de l'interior de les repúbliques de l'Uruguai, Xile, Paraguai, Mèxic, Perú, Cuba i Estats Units de Nord-Amèrica. Allí hom llegí i signà l'acta amb què el doctor Antoni de P. Aleu farà entrega personal de la Bandera al President de Catalunya, en nom dels catalans d'Amèrica, la propera diada de Sant Jordi.

La festa fou impressionant. Discursos, poesies, cants de la terra per l'Orfeo, representació de «Mestre Olaguera», visques, aclamacions, tot en mig d'un entusiasme sense precedents que envaïa els cors i feia pujar llàgrimes d'emoció als ulls.

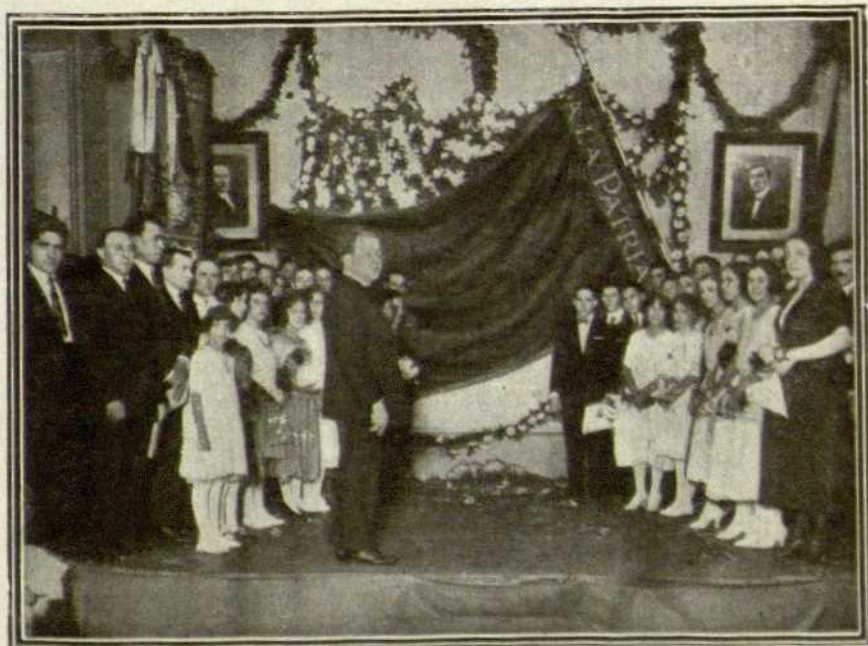
Les senyoretes orfeonistes feren caure una pluja de flors damunt de la Bandera ensems que llurs llavis prenién contacte amb l'or i grana dels seus plecs; els homes també la besaren com a senyal de fidelitat i tothom li retia homenatge fèrvid amb una pregària íntima que deia d'amor, de sacrifici, d'alliberació definitiva per a la Pàtria...

I al volt d'aquest ambient amarat d'amor i sinceritat unànime, cap detall no deslluï la festa perquè tothom sentia d'una mateixa faisó i un comú ideal a tots abrandava.

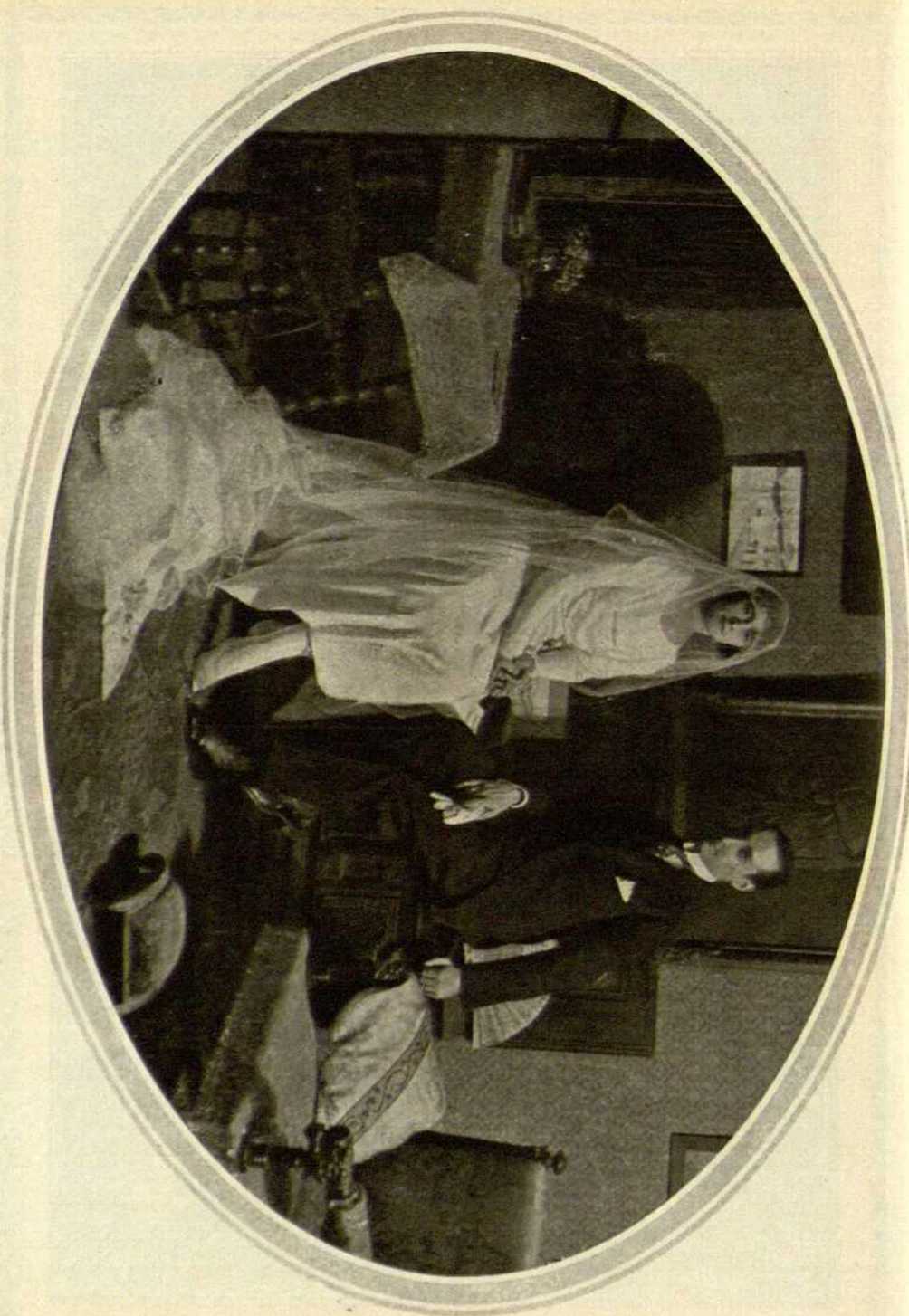
I l'himne nacional de Catalunya s'alçà potent dels llavis dels cantaires per a segellar aquella manifestació d'amor i de fidelitat a la Pàtria rediviva, representada dignament, majestuosament pel Simbol d'or i sang...

Els delegats de les diverses entitats catalanes del Nord, Centre i Sud Amèrica, reunits en el Casal Català en el moment de signar l'acta d'entrega de la Bandera

L'Orfeó Català del «Casal», dirigit pel Mestre Ernest Suñer, voltant la Bandera després d'executar l'himne nacional de Catalunya

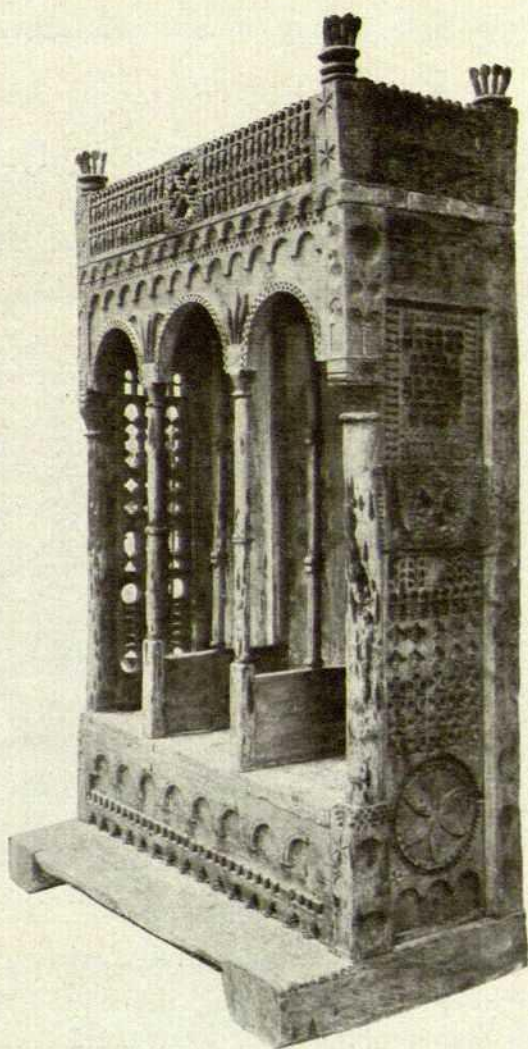

NOCES DISTINGIDES

La gentil parella Josep Barançó i Plaia i Maria Laura d'Arquer, l'entlaç de la qual ha tingut lloc darrerament a l'església de Sant Sever

(Photo Studio-Arenas).

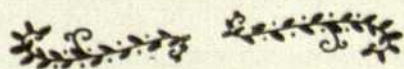
BANC ROMÀNIC DE SANT
CLIMENT DE TAHULL,
QUE CONSTITUEIX UNA
DE LES ADQUISICIONS
CAPDALS DEL MUSEU I

UN DELS EXEMPLARS
MÉS ANTICS DEL MOBI-
LIARI A EUROPA, A L'E-
DAT MITJANA
(SEGLES IX A XI)

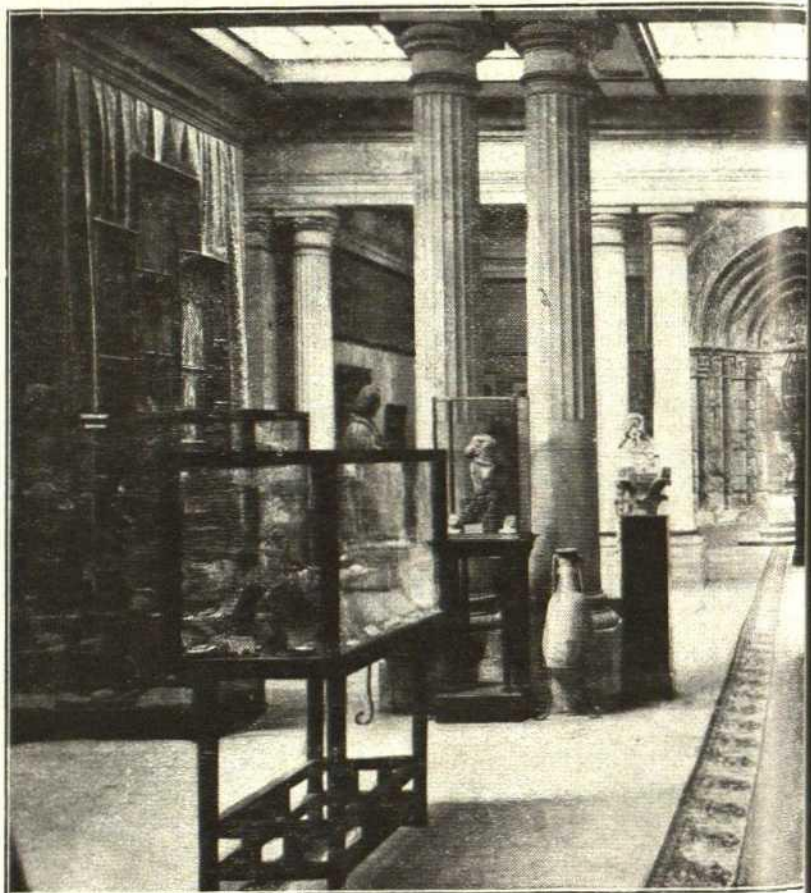
LA Junta de Mu-
seus de Bar-
celona ha volgut
mostrar a la ciutat,
aplegats en bella
Exposició, els
exemplars darre-
rament adquirits
per a figurar en
les diferents sec-
cions del Museu
de la Ciutadella i
del nou de Belles

L'Exposició del Museu

Arts, que s'està
acabant d'instal-
lar en el Palau d'a-
quest nom.

Els barcelonins
han pogut veure
bé prou en aquei-
xa Exposició, l'ac-
tividat conscient i
raonada de la Jun-
ta autònoma, car
cada un dels
exemplars adqui-

VISTA DE CONJUNT DE LA SALA ON ESTAN EXPOSADES LES DARRERES

rits, ultra el seu valor absolut com a obra artística, té el valor del document que s'obté per a la científica seriació dels cicles i dels grups artístics dels nostres Museus d'Art i d'Arqueologia; té el valor de les llacunes que s'omplen en la història de l'antigua activitat artística catalana; té, finalment, el valor d'anar completant la història de la nostra civilització a través de la bellesa produïda pels homes de la nostra terra. Tindriem tasca llarga si haguéssim d'enumerar, encara que ens limi-

ADQUISICIONS D'ART ANTIC, FETES PER LA IL·LUSTRE JUNTA DE MUSEUS

(Fot. Vidal Ventosa)

téssim a les més importants, les peces que des d'avui han entrat a formar part de les nostres col·leccions; però sí que no podem deixar de dir que les col·leccions de retaules s'han avalorat amb l'adquisició del notabilíssim de Santa Úrsula que, ultra el seu valor absolut, ve a aclarir un punt de l'art retauler de l'Edat Mitja, car ve datat i signat per un mestre de qui es coneixia el nom gairebé famós en els arxius, però del qui cap obra n'era coneguda. El retaule de la Verge de Cer-

ASPECTES PARCIALS DE L'EXPOSICIÓ DE LES DARRERES ADQUISICIONS REALITZADES PER LA JUNTA DE MUSEUS

vera ve al nostre Museu també a aclarir potser un dubte referent a certa obra dels Borrassà; i a n'aquestes dues peces mestres fan honor altres retaules no menys interessants.

Mes l'obra grossa que en honor de la nostra pintura medieval ha fet la Junta de Museus, és el transport a les sales de la Ciutadella de les interessants pintures murals romàniques de les nostres petites esglésies pirenenques; obra gegantina que sols un gran i pur amor per al nostre patrimoni artístic, podia dur a terme.

Són les pintures murals de deu esglésies les que han sigut reconstituïdes en el nostre Museu, i mercès a n'aquesta obra magna dels vetlladors del nostre patrimoni espiritual, se n'ha

assegurat la seva salvació, car a França s'han anat perdent per no haver fet lo que nosaltres. Avui es poden admirar i estudiar, i podran fer-ho moltes generacions després de nosaltres, aquest art tan interessant de la decoració mural religiosa dels

temps romànics.

En aquesta Exposició hi ha pogut veure la ciutat una bona part dels fruits de les excavacions d'Empúries i d'altres exploracions fetes a Eibissa, Fontscaldes i Villagrassa; bon colp d'interessants escultures i notables exemplars de vidres, ceràmica, teixits, brodats, puntes, esmalts, orfèbreria, etc., i, finalment, els inicis d'un metoditzat Museu d'Art Modern a base dels mestres de la nostra pintura del segle XIX.

LA SALA ON FIGUREN LES DARRERES ADQUISICIONS DE PINTURA MODERNA, FETES PER LA JUNTA DE MUSEUS

(Fots. Vidal Ventosa)

FIGURES D'ACTUALITAT

EL NOU ALCALDE DE BARCELONA

Excm. Sr. En Ferran Fabra i Puig, Marquès d'Alélla

(Fot. Baró)

El Dr. Gebbing del Jardí Zoològic de Leipzig, tallant les ungles
a una tigressa

TALLAR LES UNGLES AL TIGRE

No es pot negar que aquest títol sembla una d'aquelles dites que s'han popularitzat com a representatives, en aquest cas representativa d'algun acte temerari; doncs no; no és sinó una anotació en el memoràndum de petites atencions que requereix una col·lecció zoològica.

Els grans felins d'urpada perillosa: tigres, lleons, lleopards, una vegada exiliats en els jardins zoològics no exerciten les ungles com quan eren en la llibertat nadiua. Hem sentit dir que, en el cas del lleó, aquesta mimva de llibertat té la seva compensació, que, ben mirat, no crec que ell pugui estimar-la en ço que un home la estimaria en cas de pendre-se-la com a tal compensació. Diu que el lleó té gairebé assegurada una vida més llarga de vegades de quaranta anys més, reduït en un jardí zoològic que no pas en llibertat

total. Però té de pagar-ho vivint en gàbia o en un espai amb certs límits imposats. I es té de deixar tallar les ungles!... Té la vida assegurada del presidari.

Es té de deixar tallar les ungles perquè el desús d'elles, probablement, fa que als felins captius els creixin de mala manera i, clavant-se'ls-hi en el revés de les potes, arriben a produir-los-hi greus inflamacions i les pobres bèsties caminen amb pena i enmalalteixen si no se'ls tallen les ungles a temps.

Aquesta és de les operacions lleugeres en els felins. N'hi ha d'altres per a les quals convé, una vegada la bèstia acorralada en una gàbia estreta, injectar-l'hi morfina, en la quantitat prescrita, i operar-la mentre li dura la sopor—cal comptar unes quatre hores.—I quan el pacient ja no és un feli sinó un animal feixuc, un rinoceró, un elefant, un hipopòtam, s'im-

posa sollevar-lo en l'aire, amb l'ajuda d'aparells adequats; així perd l'ús de les seves forces i se'l opera; o bé, una vegada se'l té sospès, se li agarroten bé les potes.

La figura que encapçala aquesta nota és una fotografia de l'operació de tallar les ungles a una tigressa siberiana del Jardí Zoològic de Leipzig. La gàbia on es sol reduir el feli per a aquest cas, té 1 metre, de fondària i 3 d'amplada. Primerament un dels empleats, qui té un garrot groixut com el braç, de fusta flonja, el presenta a la fera, que s'hi abraona per a esbravar-hi la seva pruija. Així és possible tenir-la distreta una estona mentre el llaç escorredor fa el seu comès, i també es útil per a impedir que mossegui els ferros de la gàbia, a risc de malmetre's les dents.

La millor forma de tirar-li el llaç és mirant d'eixampar d'un sol cop de baga, per damunt del cap, el pit i una pota davantera. Veieu com el Doctor Gebbing, qui

regeix el Jardí Zoològic de Leipzig, talla les ungles de la gran tigressa amb unes estenalles, mentre un empleat té les cordes ben agarrotades al volt de les potes de la bèstia, arran de reixa.

Conta l'intel·ligent home de ciència que el feli, pocs moments després de sentir-se fermat, desisteix de fer cap resistència i s'entrega, resignat, gairebé flemàtic, al desurpament.

Les susdites precaucions per al tall de les ungles s'estenen a tota altra operació o cura de les potes.

La operació descrita és un detall mínim, perquè en els jardins zoològics es fan serioses observacions sobre manifestacions de malalties noves en exemplars recentment adquirits, o sobre contagis, emprant-se un repertori d'instruments variat per a nombrosos casos, i aplicant-se mètodes comprovats per a un seguit de malalties interiors i exteriors.

EN PREPARACIÓ

POEMES I CANÇONS

DE

JOSEP M.^a DE SAGARRA

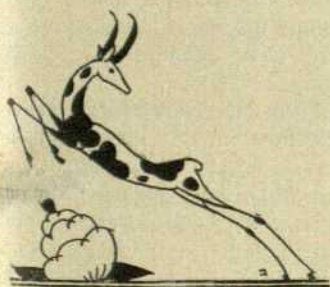
Formarà un bell volum de 208 pàgines, contenint totes les poesies, publicades o inèdites, del clar i fort poeta.

Suscriviu-vos al tiratge especial de 50 exemplars, en paper de fil, gran format. Aquests volums de luxe seran numerats i portaran el nom del subscriptor i la signatura de l'autor.

Preu de la subscripció: 15 pessetes

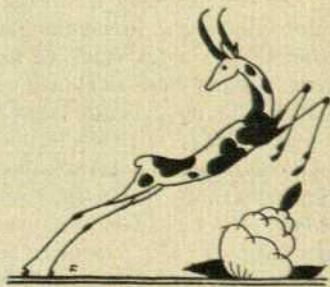
Seran admeses subscripcions per tot el mes d'abril a l'Administració de l'EDITORIAL CATALANA: Escudellers, 10 bis, entressol.

EL DESIG DE ROSWITA

DIE ZIEGE
LA CABRA

PER

O · T · T · O E · N · R · N · S · T

EL cas va començar innocentment. Alguns anys abans, passejant un dia amb Roswita, vetaquí que sobtadament em preguntà:

—¿Papa, que't faria nosa tenir a casa una cabreta?

Jo no puc pretendre que l'encant de tenir una cabreta sia irresistible; parlant clar diré que no són les dames més formoses i amables aquelles a les quals s'acostuma a comparar amb tals bèsties. Així, doncs, vaig respondre lentament i sense precipitació:

—I ara!... no... ni molt menys!

—Jo'm tornaria boja —sospirà Roswita.— Seria tan bonic tenir a casa una cabreta petita, saltirona...

En efecte; les cabres, quan són petites fins

a nosaltres els grans ens agraden— pensí jo, — però, és clar, no ho vaig dir.

I amb aquest curt diàleg semblà esgotat el tema. Per aquell temps sols disposàvem a casa d'un jardinet reduït en el qual creixien un parell d'arbres poderosos, però, en canvi, l'herba i les llegums s'hi desenrotllaven amb

prou feines.

Mesos més tard, un dia que Roswita i jo caminàvem per un parc magnífic i extens, un parc que faria honor al rei més opulent de la terra, un parc semblant en tot a un petit principat, amb comes i valls, amb estanys, templets, rosaledes, prats, etc., la nena em preguntà:

—¿Papa, si el propietari d'aquest parc te'l volgués vendre, tu l'hi compraries?

—No—vaig respondre sense vacil·lar, i per raons que no cal dir.

—Però... si te'l regalés, no l'acceptaries?

—Prou que l'acceptaria —responguí, ara sense cap mena de vacil·lació. Un pudor fals fóra ridícul.

—Jo també!—s'exclamà Roswita triomfalment.—I saps el què faria?

—...?

—Doncs em compraria una cabreta petita i bondadosa i la portaria al prat per a que hi pasturés. Aquí tindria farratge suficient, ¿no't sembla, papa?

—Ja ho crec.

En aquest moment la nostra atenció fou atreta pel crit d'un formós paó estovat en forma de vano i el tema de la cabreta restà negligit. En quant a Roswita, el seu posat semblava voler dir: avui ja n'hi ha prou; no convé forçar la màquina.

Les lectures dels nostres fills mai seran prou vigilades. Jo deuria haver tingut en compte que a les mans de Roswita podria arribar algun llibre en el qual es parlés d'una cabra. La novel·la de la escriptora Joana Spyri, *Heidi*, seria, en efecte, una bella història si no sortís en ella certa cabreta i, a més, si aquesta cabreta no portés el nom de *Schnée-höppli* (1). Les idees acostumem a fixar-les per llur nom i així romanen persistents en la nostra memòria. D'ara en davant el desig de Roswita ja tenia un nom: *Schnée-höppli*.

—Quan jo'm casaré, aleshores podré fer el que vulgui, eh que sí?

Roswita interpretà el meu silenci com un asentiment.

—... i quan em casí amb Lluís compraré una cabra i li posaré per nom *Schnée-höppli*. Casar-me amb Cisquet no'm convé perquè vol tenir tres fills, però amb Lluís sí perquè no vol tenir-ne cap; d'aquesta manera podré comprar-me la cabreta.

El plaç per a fer la compra anava escursant-se, escursant-se. Quan jo seré gran em compraré..., etc. Quan deixi d'anar al col·legi i disposi d'un dia lliure aleshores em compraré..., etc.

La germana gran de Roswita, Herta, feia ja algun temps que es guanyava la vida. La cosa va venir així: la meua esposa i jo ens trobem d'acord quan opinem que saber tocar bé una sonata de Beethoven, pronunciar cor-

rectament *comment vous portez-vous?* o *Y am very glad to see you* i altres coses escaïentes a noies d'acurada educació, no resolien grans problemes en la lluita que una noia ha de sostenir per la vida. Les nostres filles, per tant, aprenien un ofici digne i Herta palesava un pronunciat interès per l'economia casolana. Aquest interès la féu començar aviat a ajudar la seva mare en els quefers quotidians. Rebé el nom de *Minna*, se li parlà de *vosté* i assolí 50 talerns *pro anno*. Llevat de què de vegades adoptava un to de massa confiança davant sos pares i que de tant en tant feia algun petó al senyor de la casa, Herta complia amb el seu deure perfectament.

—Quan jo seré tan gran com Herta—deia Roswita—aleshores ajudaré també a la mama i quan hauré merescut alguna gratificació pel meu treball, amb el diner guanyat compraré una cabreta.

Per lo vist Roswita creia que una cabra valia alguns milers de marcs i nosaltres ens vam cuidar prou de no descorrer-li aquest vel tan convenient.

Molt sovint Roswita barrejava el mètode directe amb l'indirecte. En tals ocasions no parlava als pares del seu desig sinó als germans; però, es clar, sempre que papa i mama es trobessin presents. La nena descrivia amb colors vius la instal·lació d'una cabreta a casa; com creixeria, el poc quefer que donaria, la gràcia dels seus bots i del seu tendre bel, en fi, tot l'encant i felicitat que suposa tenir a ciutat una d'aquestes simpàtiques bèsties. De tant en tant un esguard escrutador travessava la meua persona, esguard que jo no veia però que l'observava amb aquells ulls que tothom té a l'esquena.

Un dia, ja prop de Nadal, es va arribar a un lloc d'avançada en el sord combat. Roswita fou preguntada quina joguina desitjava.

—El meu desig més gran, més gran, es clar, seria tenir una cabreta, però...

—Però filla meya—observà la meua esposa—com vols tenir una cabreta aquí al pis? Pobra bèstia! On la posariem?

—Ps...!—feu Roswita adoptant un aire pensívol.—A la cuina, segurament... no la podríem instal·lar...

—No—declarà amb to decidit la seva mare.—A la cuina no potser. Pensa lo mal que la pobra bèstia es trobaria entre nosaltres, pensa lo que patiria.

(1) Nom capriciós intradueïble.

Aquestes paraules van arribar al cor de Roswita. Si la cabra havia de trobar-se estretament a la cuina, es clar, valia més no adquirir-la; això ella ho va comprendre... per l'espai d'un mes. Les consideracions humanes no acostumen a durar més temps.

També va intervenir en el cas el mateix *Robinson*. *Heidl* havia tingut una cabra, sí, però *Robinson* una illa poblada de cabres salvatges entre les quals es podia escollir.—Sens dubte el pobre naufrag degué considerar-se l'home més digne de llàstima trobant-se entre una societat de tal mena.

Més tard compràrem una casa de camp. Abans d'anar-hi a viure, va passar algun temps en què la visitàvem diàriament per gaudir de la deliciosa i fresca naturalesa, de les frondoses boscúries, dels prats verds sobre els quals véiem de vegades algun bou pasturant. Finalment vam pendre possessió de la casa i dels elegants jardins que la voltaven, en els que s'hi contenien quatre prats de més o menys extensió. Quan Roswita parlava ara amb els seus germans de *Heidl*, de *Robinson*, de *Polifem* i d'altres herois per l'estil, el seu esguard adquiria quelcom de perforador, de càustic; aquest esguard em travessava l'americana, la camisa i m'arribava a la pell com els raigs solars d'un mirall ustori.

Per veure de finir, una vegada vam comprar a Roswita un gosset de nom *Männe*. Per cuidar un gos n'hi havia prou amb la nostra experiència i coneixements de pedagogia sobre bèsties. Sense dubte aquest ca ens procuraria la tranquil·litat. Potser es vegi en aquesta afirmació una contradicció, però, no obstant, era veritat; l'ànima assolí pau.

Pau per un any i cinc mesos. Aleshores vaig poder comprendre que un gos sols ha de considerar-se com una penyora a compte d'una cabra; millor dit, Roswita veia en *Männe* únicament l'acumulació de lloguers no pagats; el deute continuava, doncs, sense ésser satisfet.

Un noi del poblet proper degué dir-li un dia que ell podria vendre-li una cabreta per un marc.

Roswita arribà a casa gairebé sense poder alenar.

—Papa! mama! una cabra sols val un marc cinquanta! Jo tinc cinc marcs a la meua guardiola. Volen que vagi a comprar-la?

—Però Roswita, si nosaltres no ho fem pel

marc cinquanta; una cabreta a casa, suposa la necessitat d'un estable convenient i aquest estable no el podem construir ni a dintre de casa, ni al jardí.

D'aquesta manera fou aturat el nou atac.

Una setmana més tard, durant una passejada, Roswita exclamà de sobte:

—Papa, que t'agradaria tenir aquella casa?

—No—responguí amb energia. Es tractava d'una torre d'estil moresc detestable.

—Doncs jo si—sospirà ella desitjosa.

—I per què?—pregunti sense esguardar tan sols aquell armari de fantasia.

—Perquè al darrera hi ha una quadra.

La fatalitat avençava en el seu camí com en una tragèdia grega: uns nens veïns amb els quals jugava Roswita, van tenir el present d'una cabreta.

Aquesta contingència ens proporcionava, no obstant, un aventatge: quan no es trobava a Roswita ni per la casa ni pel jardí no hi havia motiu d'alarma: acudíem a la cabreta dels veïns i allí la trobàvem. La pobra nena es veia obligada a menjar lluny de la cabra, a dormir lluny de la cabra.

Un matí, mentre preniem el desdèjuni, Roswita començà:

—Papa, jo se una cosa: baix al celler hi ha una gran capsa de llibres...

—En efecte.

—Doncs li podríem fer una porta i convertir-la en un estable per la cabra...

Aquí s'em va acabar la paciència.

—Prou, Roswita—vaig dir sèriament.—Ja estic tip de la teva cabreta. No'n tindràs mai cap; ja ho saps. Bfff!

Veritablement *Bffff!* no ho devia haver fet perquè això no va bé a la serietat d'un ultimatum.

Però la negativa produí efecte. Roswita ja no parlà més de la cabra ni del estable; en les seves converses amb els germans no vam observar ja cap més al·lusió. Esdevingué silenciosa, però no trista, ni tampoc impressionada, no; sols amb aquell posat d'orgull que motiva l'abnegació, com qui soporta lo inevitable pel fet d'ésser inevitable, compensant-se de la pèrdua de la felicitat al món per la espiritual vida interior.

Per mi era una mica dur haver de negar-li la consecució de son gran desig; però la meua esposa i jo ens sentíem amb tan reduïdes disposicions per a la ramaderia, que ens feia por

adquirir una tal bèstia. A més, hem de tenir en compte que no tots els desigs dels nostres fills s'han de satisfer. És contraproductiu amanyagar-los massa. De tant en tant convé que s'aixafin el nas contra alguna porta tancada. La vida, en aquestes portes tancades, s'els hi presenta tal com és; un xic dura. Roswita semblava més asserenada degut a la seva renúncia; jo hauria assegurat que sos ulls, que la seva cara adquirien una expressió més intel·ligent.

Certa nit que la meva esposa i jo tornàvem d'una agradable vetllada i ens disposàvem a descansar tranquil·lament, vetaquí que cridà la nostra atenció una lletra deixada sobre la tauleta de nit. El sobre deia: *Al papa y a la mama*, escrit sens dubte per la mà de Roswita. Estripàrem el sobre i tots dos llegírem a l'hora:

«Estimadíssims papas feu el favor de comprar-me si us plau una petita cabreta; jo no desitjo altra cosa per al dia del meu natalici ni pera nadal, y no bui trencarme el cap cuidant l'ortografia, deus sapiguer mama que quan jo seré gran escriuré millor i seré una noia molt bona y no menfadaré y em portaré be.

Us prego per l'amor de deu quem compreu una cabreta, quan la mestra em pren la llisó jo sols penso a la cabreta, mil milions de petons de la vostra

Roswita».

No'm resta altra cosa a dir sinó que a la setmana següent vam consentir la compra de la cabra. El comportament de Roswita ens sorprengué. Primerament intentà córrer vers nosaltres, però de prompte es deixà caure sobre una cadira i començà a plorar.

Estranyats per la seva conducta, li vam preguntar què li passava:

—Hi, hi, hi, hi, quina alegria tinc; hi, hi, hi, hi, estic tan contenta...

Durant tot el temps que havia desitjat la cabra—i això se li ha de reconèixer—mai havia fet l'assaig d'arribar al nostre cor per medi de les llàgrimes. Ara aquestes brollaven en un torrent impetuós.

Un cop tranquil·litzada sortí al camí per a cercar al noi que li havia ofert una cabra per 25 *groschen*. Quan l'hagué trobat, aquest li prometé baix la seva paraula, portar-li a l'endemà la bèstia. A la nit Roswita somnià un prat verd poblat de cabres pasturant.

L'endemà vingué, però ni el noi ni la cabra van comparèixer. La nena esperà pacientment fins a la nit entrada i digué: Potser no ha tingut temps; sens dubte vindrà demà; ell m'ho ha promès seriament.

Però a l'altre dia el noi perjur tampoc es presentà. Roswita el va cercar inútilment per tot el poble durant llargues hores; en l'emoció de la seva alegria no havia pensat preguntar-li l'adreça. Aquella nit s'en anà al llit tota silenciosa i quan la meva esposa a l'endemà acudí a despertar-la remarcà que el coixí era un mullader de llàgrimes.

—Ès que has plorat—preguntà la mare.

—...?—Veritablement, la nena, ho ignorava.

Mentrestant fou construït un petit estable i per fi un dia arribà la notícia de que al poble un pagès venia cabres. Herta, Roswita i *Männe* anaren amb un carretó a comprar la bèstia i van trobar un remat. Mig hora més tard—*Männe* davant amb la llengua fora com expressiu caminador—tingué *Höppli* (aquest concís nom fou escollit) la seva entrada triomfal a la casa, acompanyada de les dues noies. A cop d'ull vam remarcar totseguit que *Höppli* era un petit boc.

Dec confessar que després d'una tan llarga i tossuda negativa, el meu sentiment evolucionà. Es tractava, a dir veritat, d'una simpàtica bèstia, blanca com la neu i deliciosa. Roswita li va posar un collar amb una campaneta que quasi bé l'ofegava. Quan la nena es posava a la falda la seva cabra i li donava el biberon i *Männe* llepava les gotes que es desprenien, aleshores no sols tota la família es reunia davant d'aquest solemne espectacle, sinó també la gent que passava pel carrer, la qual s'aturava tot exclamant: ¡Quin quadre tan bonic! Aleshores el cor de Roswita botava d'alegria com el petit boc.

Els moments en que *Höppli* saltironava pel carrer, 23 nens del veïnat formaven al seu darrera un seguici d'honor, tament com si es tractés d'un emperador o d'un rei. *Höppli* era la sensació del carrer, el clou de la *satson*, i quan el noi n.º 23 declarà que *Höppli* era més bonic que la cabreta del veí, la qual havia començat a envellir, Roswita arribà al màxim de la felicitat.

Però... Roswita diàriament tenia tres o quatre hores d'instrucció al costat de la seva mare; devia, a més, estudiar el piano, anar a

classe de dibuix i a gimnàsia i també cuidar de la casa. Durant aquest temps *Höppli* restava sol i exigia societat. *Männe* es dedicà a ell amb la sàvia indulgència i bondat d'un madur pedagog, però la societat que *Höppli* desitjava era femenina. Quan aquesta no hi era, començava a belar amb veu tremolosa per intervals de quatre segons. Els primers deu minuts el tal bel ens féu molta gràcia, després el vam trobar pesat, monòton; darrerament ens produí veritable desesperació. *Höppli* creixia, creixia i amb ell creixia la seva veu. El rellotge a la mà jo comprovava que el petit boc belava quinze vegades per minut; això feia a l'hora 900 bels. Si la seva solitud durava al dia sis hores, els bels ascendien al cap de la jornada a 5,400 i a la setmana a 37,800.

No hi quedà més remei que suprimir l'hora de piano; fer música era impossible. La meua esposa va haver de traslladar-se al celler amb la deixeblla. Jo, per poder treballar, instal·lè el meu estudi a la cambra de la torre, però tot inútil: Quan físicament no sentia el bel, a l'interior del meu oït i amb tota puntualitat es deixava sentir cada quatre segons un claríssim Beee! Durant aquesta època vaig fer malbé tres productes lírics; una novel·la morí en embrió; una comèdia fou abandonada en germen.

Però tot això era joc d'infants encara. Lo pitjor fou quan el veïnat començà, amb molta raó, a queixar-se. El veí de l'esquerra, qui a precés meus havia deixat de tocar el gramofon, en féu ús novament col·locant-lo a la finestra, deixant sentir deu vegades per hora un vals de «El comte de Luxemburg». Un altre feia sonar al mur cada vespre uns cops de canó amb justa expressió militar. Un tercer, que tenia un nen molt ben dotat de veu per la naturalesa, abandonava la criatura en el seu cotxet vora la tanca del meu jardí. Aquest, amb els seus crits semblava una variant del boc i recreava passablement. Però, per fi, esdevingué tan insuportable, que jo, desesperat, vaig dir a la meua esposa:

—Estàvem contents de no sentir crits de cap altre infant però quan durant el dia s'ens omple la casa de tota mena de sorolls, penso que tan s'hauria valgut de comprar-ne un altre.

—En efecte—respongué la meua esposa.

Jo hauria agafat la bèstia secretament en un hora avançada de la nit amb intent d'aban-

donar-la al mig del camp; a l'endemà podria haver dit que s'havia escapat. Però fer comèdia davant dels ulls d'un nen és un xic difícil i exposat. Després de tot, tampoc era necessari. La mateixa Roswita havia comprès que *Höppli* s'era convertit en bèstia impossible degut a la seva conducta. Una de les seves amigues declarà, amb gran satisfacció, que estava disposada a acceptar el petit boc. *Höppli* fou regalat sens pèrdua de temps; qui entrega ràpidament, entrega doble.

Però quan les boires de novembre des de lluny deixaren arribar els primers resplandors de Nadal, Roswita escriví en la lletra de felicitació als pares que desitjava:

«Un caleidos cob.

Un abillament de hindia.

+++++ La promesa de que a listiu binent durant 14 dies podria disposar d'una cabreta.»

(Per lo vist set creus tenien per motiu fer ressaltar el seu desig).

Sobre un punt estic completament tranquil. Aquesta nena assolirà quelcom al món per bé que això no sia una ortografia del tot perfeccionada.

I encara un altre punt veig amb claredat: Roswita és una dona. La seva lluita insistent per la cabreta demostra la seva feminitat. Jo he dubtat si posar a aquesta història el títol de «La Cabra» o el de «La Dona».

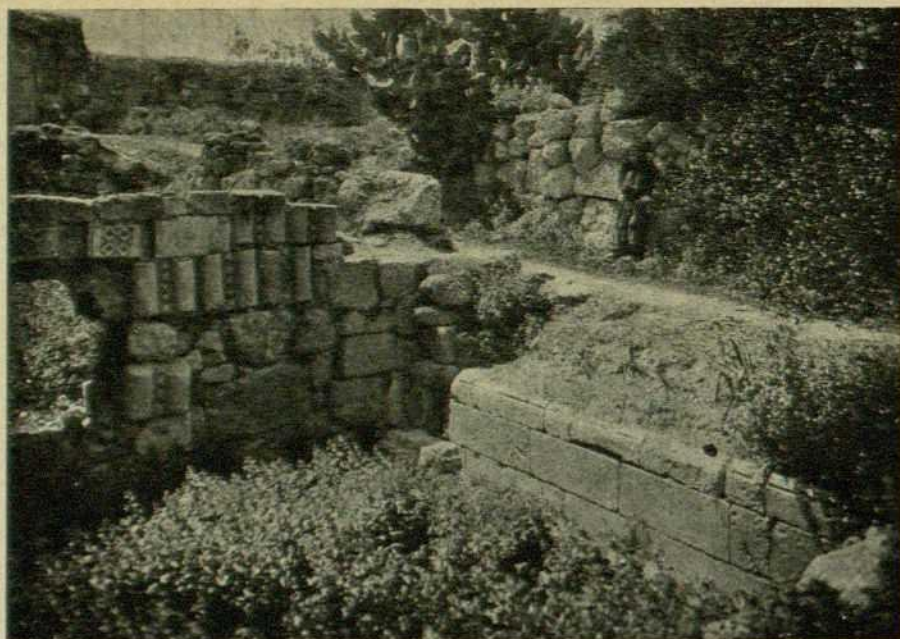
En Roswita es reconeix aquella feminitat de Lady Macbeth, que voltà de guerres a un aspre guerrer; la feminitat de la comtessa de Tersky, qui sapigué atravesar el pit d'un Wallenstein; la feminitat de Krimhilda, que va domtar a un Atila. Cert que el tendre cor de la bona Roswita mai incitaria al crim d'alta traïció o a l'assassinat d'un rei o d'una Burghunda; però «formalment» és ella una Lady Macbeth.

És clar que la seva naturalesa femenina encara no està desenrotllada. Ella acceptaria encara, sense subterfugis, que havia desitjat ardentment una cabreta. Però Roswita esdevindrà una dona perfecta el dia en què al retreure-se-li son obstinat desig, obriga els ulls meravellada, i després de deu segons d'estupor s'exclami amb gran estranyesa:

—Vols dir que jo he desitjat una cabreta? Jo? Va! Tu somnies! ¡Com puc tenir jo capricis de tal mena! I ara...!

Extret del llibre *Das Glück ist immer da*

Trad. d'ERNEST M. FERRANDO

BETHLEM: Estat actual de la casa de Marta i Maria

Diversos llocs històrics de Terra Santa

JERUSALEM: La porta de David

TYR: Runes d'una església construïda pels Creuats

Diversos llocs històrics de Terra Santa

NAZARETH: Església de l'Arcàngel Gabriel

El Crist de la solitud

Per En Josep M.ª Tallada, amb tot l'afecte

De quina pau més encisera
frueix el Crist — tan isolat —
que viu aprop la carretera
tot fent la via a la ciutat!
La casa té de fora bruna,
de dintre, blanques les parets,
i com un raig de clar de lluna
té les tovalles i enaguets.
No l'atueix resar de velles
— que és ara un «Glòria», ara un badall, —
ni xipolleig de canadelles,
ni campanetes de metall,
cant gregorià, bronzir de mosca,
ni clamoreig de pèndit...
Viu el Sant Crist dintre la fosca
engolidora d'una nit.
Cap llantió penja del sostre
que ferm pugni son ull viu,
i quan s'apropa un pare-nostre
en el reixat resta captiu.

Flaire no es sent d'incens ni lliris,
ni d'oli verd hi ha farum,
ni socarrim d'aquells grocs ciris
que lluen poc i fan molt fum.

No és pas tot sol, que companyia
prou s'ha creat el Crist sagnant:
a l'un costat sa Mare pia,
i a l'altra banda Sant Joan.
Però no es diuen cap paraula,
ni es miren mai de fit a fit,
i estan immòbils al retaule
perquè la fosca els ha ensopit.
Tenen mig closa la parpella
amb un esguard no gens poruc,
que saben bé que a la capella
tot hora estan sota aixopluc.

D'una faisó tan casolana
son goig hi troba l'Emmanuel,
que s'ha oblidat, de bona gana,
per viure allí, de tot el cel.
I quan un cop dintre l'anyada
s'obra la porta bat a bat
té melangiosa una mirada
per sos veïns de la ciutat.

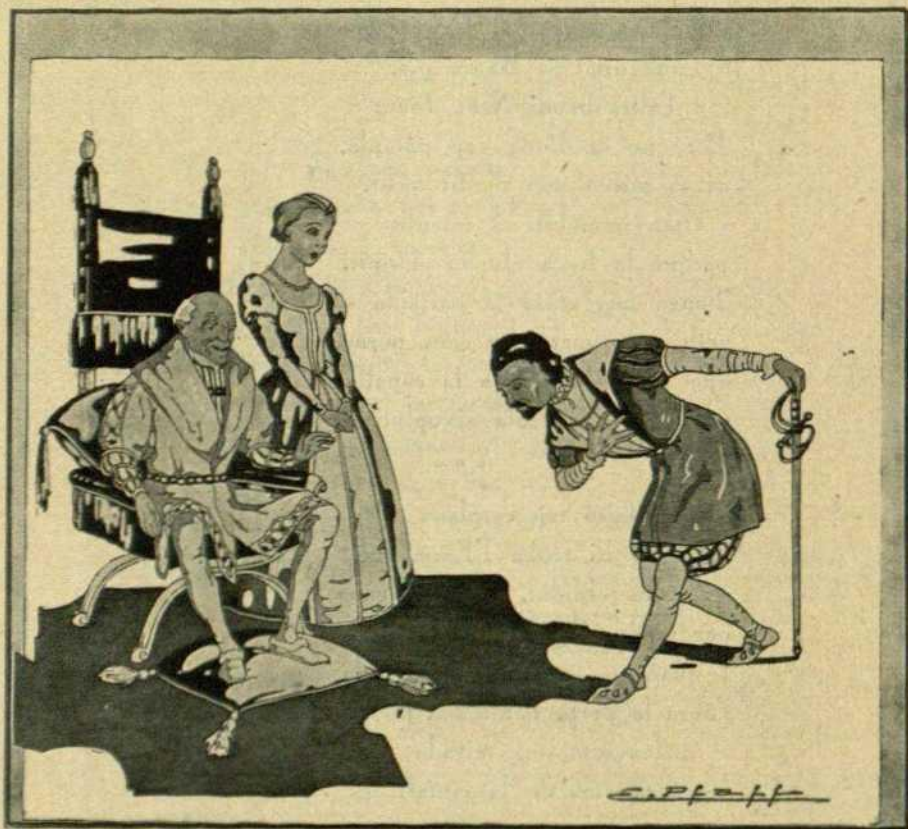
JULI VILA ORTIZ

Paràbola dels Enamorats

El vell baró ja no sortia de casa, que estava tullit. La seva senyorial mansió, amb son ample portal i son blasó flordelissat, pas-

baró era un immens sepulcre dret en mig de la ciutat.

Tots els veïns palesaven que Na Blanca era

...un dels principals cavallers de la ciutat es presentà a la silenciosa mansió demanant la mà de la gentil damisella... (Pàg 301)

sava per la més antiga de l'encontrada. I a no ésser per l'ample pati lluminós, per les florides terrasses, on els geranis obrien llurs boques de carmí, i per el somriure de Na Blanca, la seva filla, hom hauria dit que la casa del

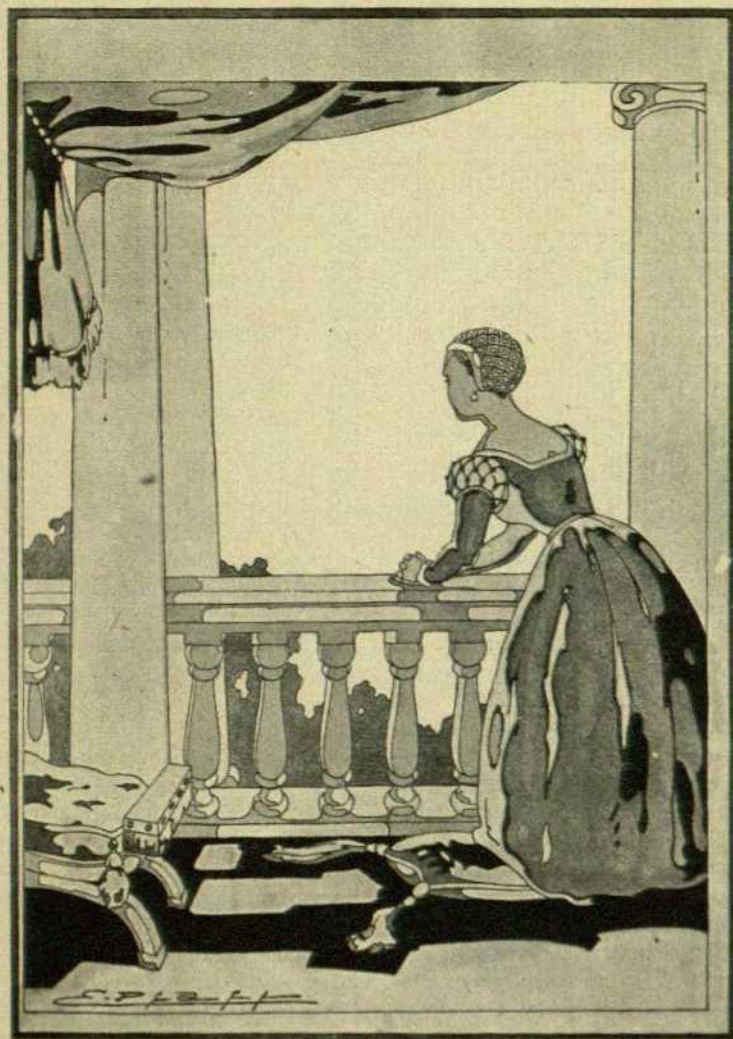
la més formosa verge de la rogalia. Rossa, sos cabells auriflamaven com l'ambre, sos llavis eren com els geranis de la casa del seu pare. Tota ella respirava bonesa i amor i simplicitat. Es confessava cada divendres i

oïa missa cada dia, molt dematí, quan els vilans es llevaven.

Mentre el vell gentilhome repassava comptes, vells i recordava històries llunyanes, Na Blanca repetia candoroses oracions, fabricava

ciutat es presentà a la silenciosa mansió demanant la mà de la gentil damisel·la. I amb altivesa afegí:

— Ja sabeu, senyor baró, que la meua sang és neta, que ma noblesa és pura i que la meua

...Després, a soles, sospirava i s'entristia... (Pàg. 302)

flors de paper, brodava sedes i velluts i copiava versos d'amor.

El baró resistia cada dia amb menys de braó l'empenta de les anyades, i com que la dot de Na Blanca era tan envejable com la seva beutat, vetaquí: un dels principals cavallers de la

fortuna és gran. La meitat dels vilans de la baronia viuen de mes hisendes, llauen els meus camps, curen del meu bestiar, treballen en mos obradors i magatzems.

Mes Na Blanca digué a son pare:

— Aquest home qui es vanta tant de ses ri-

— No cal pas que jo us digui qui sóc, per tal com mos galons ho mostren prou

queses, poca d'amor deû servir en son cor. Com que tothom deû odiar-lo, jo no voldria pas que aquest odi recaigués al damunt meu.

Un altre cavaller volgué parlar amb el baró. I li digué:

— Els vostres amics us hauran dit que sóc el nou magistrat de la ciutat. Ma casa pairal és lluny d'aquí, però no sóc pas un foraster en la vostra baronia. Com vós, senyor baró, sóc catòlic, apostòlic i romà, i estimo, serveixo i venero el meu rei, en nom del qual administro justícia. Fer complir les lleis és mon ofici i mon sacerdoci. A les meves hisendes afegeix les meves dignitats, sense les quals jo no gosaria demanar-vos la mà de la vostra filla.

Mes Na Blanca digué a son pare:

— Aquest home qui tant es vanta de ses prerrogatives, poca d'amor deû servir en son cor. Molts seran els qui l'odiaran i jo no voldria pas que aquest odi recaigués al damunt meu.

I un capità, qui duia al pit moltes de creus i medalles, es va fer dur a la mansió de Na Blanca. I al baró, son pare, va dir:

— No cal pas que jo us digui qui sóc, per tal com mos galons ho mostren prou.

I després de demanar cerimoniosament a Na Blanca per esposa, amb veu altissonant i gest imperatiu, afegí:

— ¡Quina misèria, senyor, la dels temps en què vivim! Mireu com les més nobles donzelles devenen les mullers de mercaders i vilans. Així que un home de la més baixa estofa es fa amo d'un troç de terra, així que el fill d'un vassall ha cursat lleis en qualsevol estudi, així que un aventurer assoleix estalviar unes quantes lliures, ja es creu amb el dret de dur al altar a la filla del mateix rei.

I digué encara:

— No hi ha, per als homes, millor noblesa que la que de la sang prové. Les creus que damunt del meu pit veieu, us provaran que no sóc pas indigne de continuar l'auriola de glòria que honora l'escut de la vostra casa, ni d'ésser, com vós, paladí de la cristianitat i puntal de la reialesa.

Mes Na Blanca digué a son pare:

— Aquest home qui tant es vanta de ses proeses, poca d'amor deû servir en son cor. Com que el seu ofici es matar, ell i els seus estaran sempre exposats a la venjança.

En tant, Na Blanca rendia el seu cor als sospirs d'un altre cor amant. Poca de gent el coneixia, en la ciutat, al tímid donzell, d'ulls blaus i somniadors i de front ardent, qui rondava la casa del vell baró. Son posat era ple de noblesa i humilitat. Son rostre era pàl·lid i bell. La seva veu era dolça.

Des de les florides terrasses, des de les gelosies, o als dematins en sortir de missa, Na Blanca escoltava embadalida els juraments del donzell. Després, a soles, sospirava i s'entristia. I quan la més vella de les serventes de son pare li contava rondalles, ella li demanava que n'hi contés d'amor, per tal que totes les altres li fugien molt prest de la memòria.

A prec de Na Blanca el tímid enamorat gosà comparèixer al davant del baró.

I li digué:

— Senyor, jo amo a la vostra filla. L'amo

com saben amar els nets de cor, amb amor única, ferma i incòlume. Si Na Blanca correspon als meus sentiments, i vós hi fièu, ¡oh venturós pare de tant preuat tresor!, deu-nos la vostra benedicció.

El vell senyor respongué:

— I vós, qui sôu?

Respon el donzell:

— Sóc un gra de sorra en l'immensitat de l'erm. Sóc una gota d'aigua en l'abisme de la mar. Sóc una pobre ànima de Déu qui viu sedent d'amor i de pau. Quan les tristícies m'abatén, senyor, com sóc poeta, canto. Quan venturós em trobo d'ésser un home qui sent, i sofreix, i estima, i pensa, i creu per volensa de Déu, i adora la meravella del món i la meravella de la meua pròpia ànima, canto també. I en cantar, senyor, no m'oblido mai de recomanar als homes que siguin bons, i humils, i misericordiosos.

Flavors, irat, féu el baró:

— Mai més no tornis a trucar a la porta d'aquesta casa.

Na Blanca ho va oir tot. Na Blanca va plorar molt. I els dos enamorats no saberen aconhortar-se de llur desventura.

* * *

Passaven els dies. Les gents qui l'havien conegut, en la ciutat, ja s'oblidaven del poeta. Ningú no rondava la casa del vell baró. Ja no hi havia geranis en les terrasses, ni tampoc en els llavis de Na Blanca. La donzella resava cada dia i ses llàgrimes de foc el seu breviarí banyaven. Sots l'ambre del seu cabell, son front era molt pàl·lid.

Sots la puresa del seu pit, son cor era ple de marriment.

El baró, corcat pels anys, estava cada volta més caduc. Sos ulls i sa veu s'apagaven, s'omplien de misteri. De vegades, Na Blanca es creia que ja son pare no tornaria a obrir les parpelles.

El vell gentilhome digué a sa filla:

— Jo no deuria anar-m'en d'aquest món deixan-te sola. Vui veure't casada el més aviat millor. Així moriré tranquil.

Na Blanca acotà la testa i respongué:

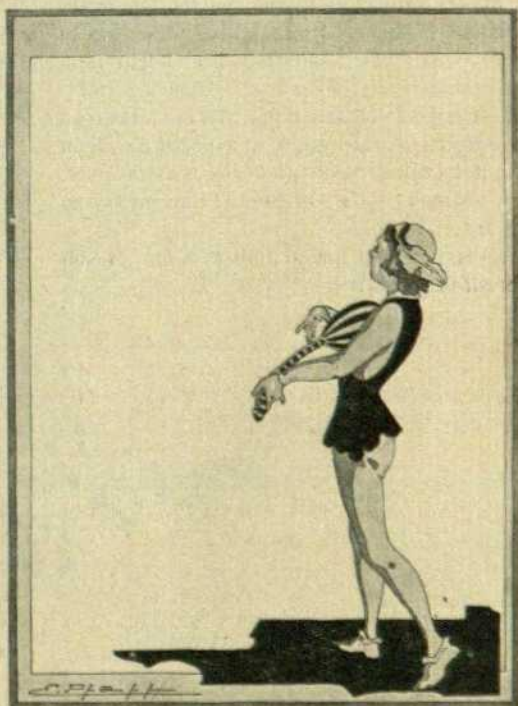
— Faci's la vostra voluntat.

I fou el cavaller, les hisendes del qual omplien mitja baronia, qui novament parlà al pare de la donzella. Trista i resignada, ella acceptà de devenir la seva esposa. Els capitols matrimonials foren escripturats.

Mes vetaquí que vent de revolta es sollevà en els domenys del cavaller. Cansats de sofrir humiliacions i vexats per la duresa del treball a què llur senyor els obligava, els homes de la gleba i els obrers dels obradors reclamaren més lleure i més pa. I com fos que l'amo els ho negués, la multitud reventà d'ira, i calà foc a boscos, hisendes i fàbriques, destruint-ho tot. El ric cavaller es tornà boig.

I fou el magistrat, ja famós en la ciutat per sos parlaments i per ses sentències, qui novament es presentà al baró. Na Blanca, per obediència, anava a devenir la seva esposa.

Mes vetaquí que ans que els capitols fossin fets, els agutzils d'una altra ciutat trucaren a la porta del pretendent. I per haver, en altre temps, torçat la llei en son profit i haver estat

Solament Na Blanca sabia per quins solitaris camins errava el seu trobador... (Pàg. 304)

el promotor de greus injustícies perpetrades en nom de Déu i del rei, se l'endugueren presoner. I a no trigar, els mateixos a qui ell pensava trufar, el condemnaren a l'exili.

I fou, després, el capità condecorat qui novament demanà la mà de la gentil Na Blanca. I aquesta volta, encara, ella acceptà, per tal d'ésser plaent al desig de son pare.

Mes vetaquí que el rei declarà la guerra als infidels i llevà gents d'armes per tot el reialme. En pendre comiat de Na Blanca, el capità tremolava d'angoixa. Na Blanca jurà esperar-lo. Mes en el primer combat que les tropes del rei lliuraren als mauritans, el guerrer caigué ferit de mort. Quan el vell baró en sabé la nova, ja la tomba del valent s'era closa per sempre més.

I passaven els anys. El baró es dolia en silenci de la fatalitat que al damunt seu planava. I es sentia morir. I no gosava confiar a sa filla la raó de sa tristícia, car sabia per endavant que Na Blanca acceptaria de bon grat el marit que ell li aconsellés.

Mes el baró sabia també comprendre els advertiments del cel i pensà que potser era la pròpia mà de Déu qui tant crudelment feria els promesos de Na Blanca. I digué a sa filla:

— Confessa'm, sense por, si a la ciutat o en la baronia, o més enllà, si vols, hi ha algun elegit del teu cor amb qui desitgeïssis casar-te. Car els meus dies són breus i tinc pressa en no deixar-te sola.

Na Blanca féu que sí amb la testa. I son pare li preguntà:

— Qui és?

— Vós el vegereu i ell us parlà. Ell us parlà de la seva amor i vós no volguereu escoltar-lo...

Llavors el baró es recordà d'aquell jove tímid, d'aquell poeta apassionat qui es comparava a una gota d'aigua en la mar i a un gra de sorra en l'erm. I digué:

— Que vingui aviat, car vull morir.

Solament Na Blanca sabia per quins solitaris camins errava el seu trobador. I per un criat diligent li féu saber ses amargors passades i ses esperances presents. Quan el donzell rebé el missatge de Na Blanca, tot seguit ensellà el cavall.

I cavalcà dies i dies, saltant-li de joia el cor... En veure'l passar, bell com un paladí de llegenda, les gents l'admiraven. I quan arribà al portal de la casa del baró, tots els servidors del vell li feren guàrdia d'honor.

Na Blanca plorava eternida. Com en les terrasses, ja novament en sos llavis els geranis havien florit. Son pare també plorava. I deia, tremolant d'emoció:

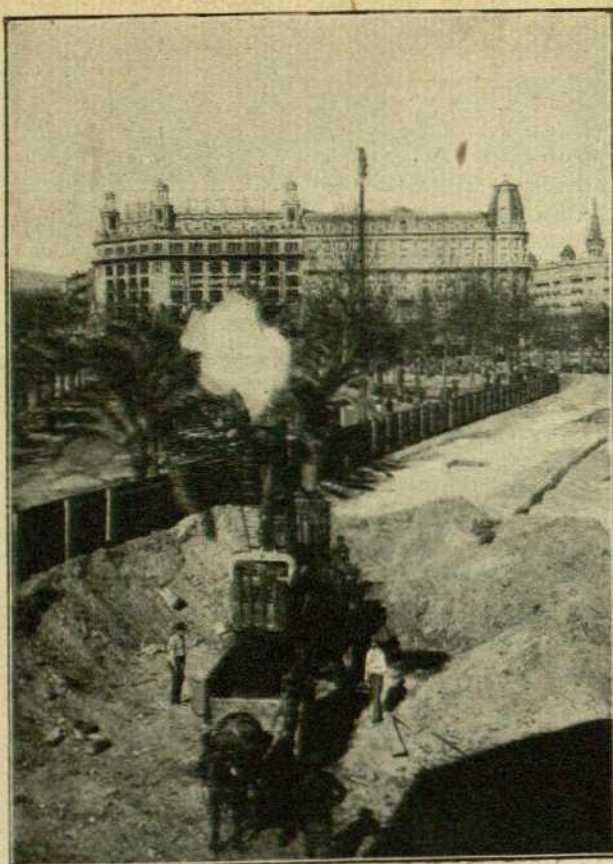
— Venturosos els qui saben llegir en els ulls dels homes la bonesa i humilitat de cor, fugen l'engany i menyspreen la vanitat de les riqueses i de la sang.

Les noces es celebraren magníficament. Tota la ciutat fou en festa. El baró remerciava a Déu d'haver-li donat aitals fills. Mes després de beneir-los, inclinà la blanca testa damunt del pit, on el cor joiós havia deixat de bategar.

ALFONS MASERAS

EXCAVADORA,
INSTAL·LADA
EN LES OBRES

DE L'ESTACIÓ
DE LA PLAÇA
DE CATALUNYA

El fet veritable

SERIA extemporani repetir aquí novament tot el que s'ha dit i s'ha escrit referent a la necessitat que sent Barcelona d'un servei de comunicacions ràpides, que vagi posant nostra ciutat a l'altura de les primeres capitals d'Europa, per què està en l'esperit de tothom que els serveis urbans, i en especial els de comunicacions, no han avançat a compàs del ràpid creixement de la nostra capital.

Per això ara ens trobem, al mateix temps que amb una insuficiència en el servei tramviari — en especial vers les barriades extremes, — que en els punts centrals la circulació general és molt difícil i els tramvies ma-

- El gran - Metropolità de Barcelona

teix, es veuen forçats a seguir una marxa ridículament lenta.

Sortosament això podem dir que està a les acaballes, ja que la construcció d'un gran metropolità, que descongestioni i resolgui el problema de les comunicacions ràpides en

el sentit longitudinal de la ciutat, és un fet.

Amb la menor fressa possible i sense que els ciutadans puguin donar-se'n cabal compte, un exèrcit d'homes va minant la ciutat i va fent avançar les obres amb una rapidesa insospitada.

Per això avui ens plau oferir a nostres llegidors algunes dades força curioses i unes fotografies, que seran més eloqüents que uns escrits molt extensos.

El traçat

COM ja és sabut, el traçat consta de dues línies. La primera, que va des de la Rambla a la plaça de Lesseps (Josepets), passant per sota del Passeig de Gràcia i carrer d'En Salmerón, amb les següents estacions: Rambla de les Flors, Plaça de Catalunya, carrer d'Aragó, Granvia Diagonal, Rambla del Prat (La Fontana) i Plaça de Lesseps (Josepets). La segona, surt de les immediacions de la Plaça d'Antoni López i segueix per la Granvia Laietana, carrer de Bilbao, Plaça del Bisbe Urquinaona i Ronda de Sant Pere, enllaçant amb la primera — que vé de la Rambla, — en el Passeig de Gràcia a l'altura del carrer de Casp.

En la línia de la Reforma hi hauran tres estacions: la d'origen (Portal de Mar), una a la Plaça de l'Àngel i una altra a la Plaça d'Urquinaona.

Tipus de túnel

EL tipus de túnel en línia recta té set metres de llum, permetent la instal·lació de doble via i el pas de vagonets de gran amplada. Com aquests passen a poca distància de les parets, s'han previst alternativament a banda i banda del túnel i a una distància de 12'50 metres, uns burladers o amagatalls per al personal de via. Per a les curves, així com per a les obres especials, s'han hagut de projectar altres tipus, essent el major d'ells de 9'95 metres de llum en la bifurcació de les línies I i II.

Per a les estacions hi han també dos tipus: una de 14 metres de llum amb andens laterals de 4 metres, i un altre de 12 i 3 respectivament. Aquest darrer s'utilitzarà en les estacions de menys tràfec i en els llocs on les condicions d'emplaçament hi obliguin, essent-ne un cas l'estació de La Fontana. La longitud d'aquestes estacions és de 70 metres per a les grans i 60 per a les petites. No obstant, la de la Plaça de Catalunya tindrà 80 metres, doncs es considera que assolirà un gran tràfec (obres actuals a cel obert).

En projectar les estacions, que degut als punts obligats del nivell del túnel aquest queda a regular profunditat, s'ha procurat poder-hi col·locar ascensors.

Totes les estacions, així com les escales que hi donaran accés o sortida, estaran deco-

rades amb rajoles de ceràmica; això, unit a la profusa llum artificial que hi haurà, farà que tinguin un aspecte sobri i alegre a l'hora.

Forma de construcció

EL sistema emprat per a la construcció del túnel és el nomenat mètode belga, consistent en construir primerament una galeria anomenada d'avançament (I) que té la seva base al nivell d'on arrenca la volta; després es procedeix a l'eixamplament (II) o sigui a excavar en la terra la forma rodona de la volta, sostenint-la per mitjà d'una entribació o apuntalament més o menys sòlid, segons la naturalesa del terreny. A continuació es col·loquen les cimbres (cindries) (III) que serveixen per a aguantar les diverses filades de maons que han de formar la volta, mentre no s'hagi endurit el morter que els uneix.

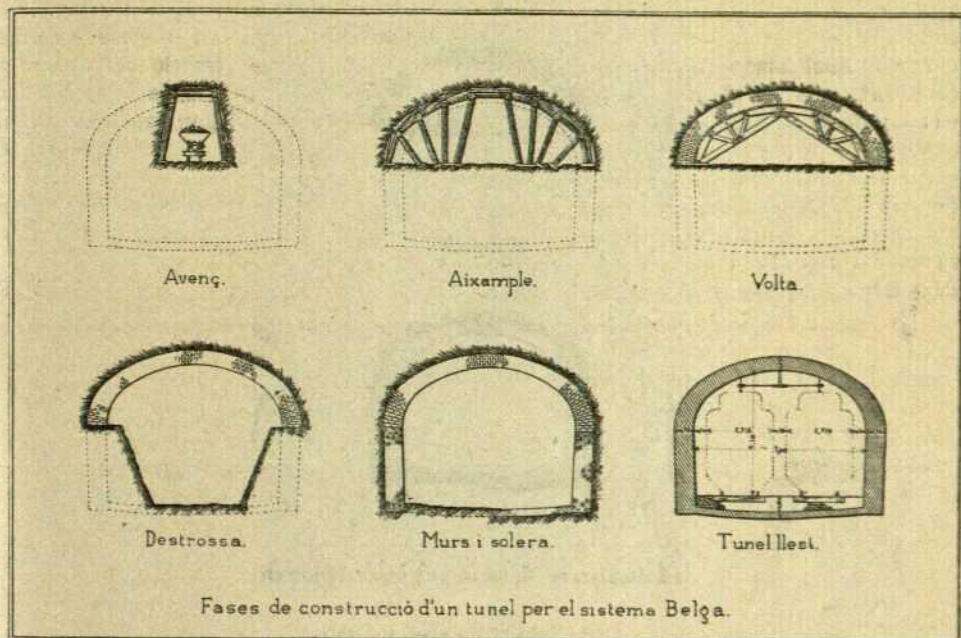
En l'obra feta fins ara, sols s'ha arribat a aquestes tres fases, que són les més costoses de la construcció, per la necessitat d'un sòlid apuntalament — ja que la circulació superior no s'ha interromput enlloc — i la impossibilitat d'utilitzar excavadores mecàniques, tal com es farà al realitzar la destrossa (IV). Aquesta consisteix en excavar en el tros comprès entre el nivell del primer pla (el d'avançament de la volta) i el de la solera del túnel.

Després, per seccions es delcalça la volta i s'hi van construint al davall els estreps o parets i per fi la solera, quedant aleshores el túnel disposat per a instal·lar-hi la grava, via i línies aèries (V i VI). De manera que el túnel es construeix ben al revés del que hom podria imaginar.

Construccions especials

SERÀ una cosa força curiosa la forma en què s'ha resolt l'enllaç de les línies I (Rambla) i II (Reforma), doncs cal tenir present que la línia descendent de Gràcia vers la Reforma, té de creuar forçosament amb la que puja de la Plaça de Catalunya.

Per a evitar tot perill de topada, s'ha projectat que les quatre vies entrin cada una en un túnel diferent, els quals es separen enfonsant-se l'un i elevant-se l'altre en forma tal, que'l creuament es realitza en un pla diferent, passant la via ascendent Rambla-Gràcia per damunt de la descendent Gràcia-Reforma.

En les obres actuals, sols s'ha arribat a la tercera de les presents fases; les altres són molt més senzilles i de ràpida construcció

ESTAT ACTUAL DE LES OBRES

Número del pou	Situació del pou	Direcció de la galeria	Longitud total foradada. Metres	Longitud de volta ja construïda. Metres
2	Plaça Catalunya.	Rambla . .	20,00	13,00
3	» »	Gràcia . .	123,00	123,00
		Rambla . .	105,00	105,00
4	Diputació	Gràcia . .	182,00	130,00
		Rambla . .	143,00	91,00
5	Aragó.	Gràcia . .	98,00	15,00
		Rambla . .	18,00	12,00
6	Provença.	Gràcia . .	142,00	70,00
		Rambla . .	156,00	75,00
7	Diagonal	Gràcia . .	237,00	200,00
		Rambla . .	15,00	15,00
8	Jardinets	Gràcia . .	20,00	0,00
		Rambla . .	21,00	0,00
TOTALS . .			1.280,00	849,00

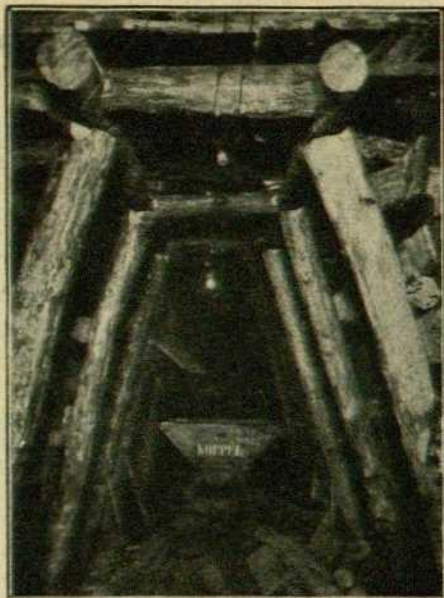
En el quadre precedent es pot veure la longitud d'avançament i volta construïda a l'esclat aquestes ratlles, així com la corresponent a cada pou.

Altra obra que presentarà serioses dificultats i la construcció de la qual començarà molt aviat, és el pas per sota la vall del carrer d'Aragó (Ferro-carril de Madrid a Saragossa i a Alacant), doncs no es pot interrompre la circulació dels trens i el pes i

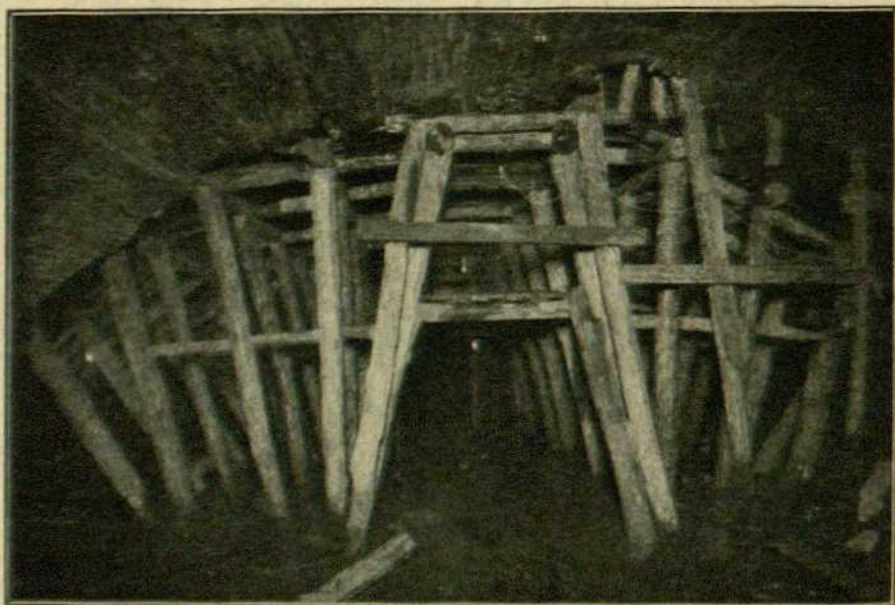
trepidació d'aquests és molt considerable.

Pel demés, la construcció del restant de la línia avançarà amb gran rapidesa, podent assegurar que Barcelona contarà amb un esplèndid «metro» molt abans del que hom podia suposar.

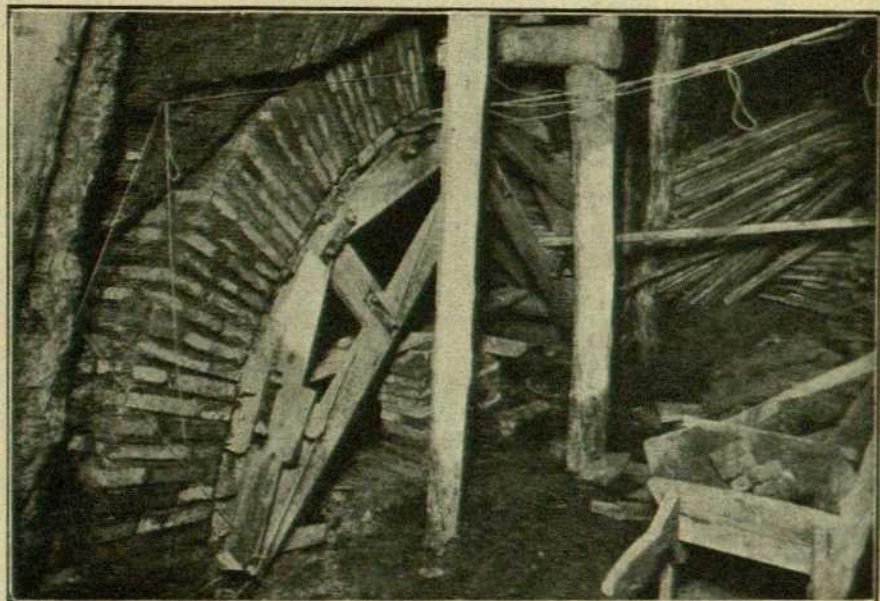
M. R.

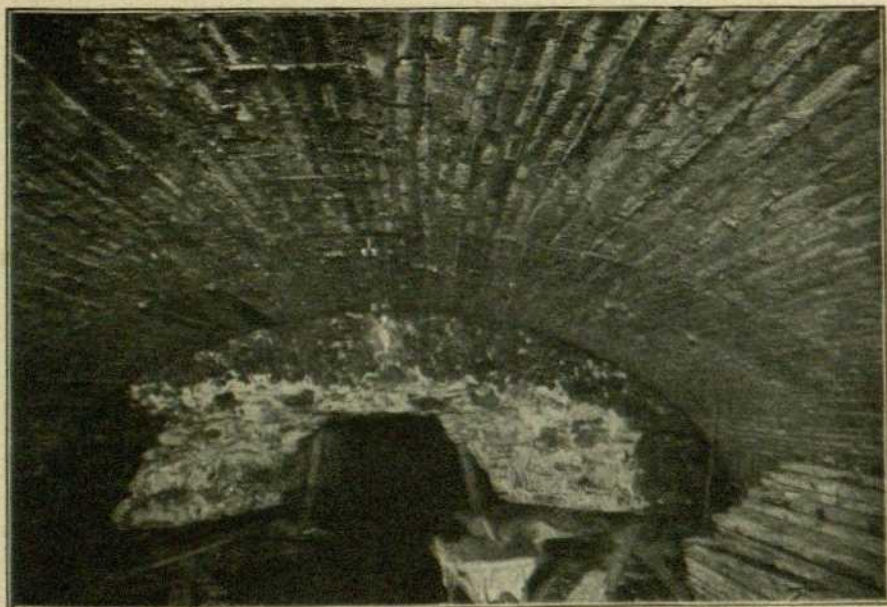
Vista d'una galeria d'avenç (1.ª fase)

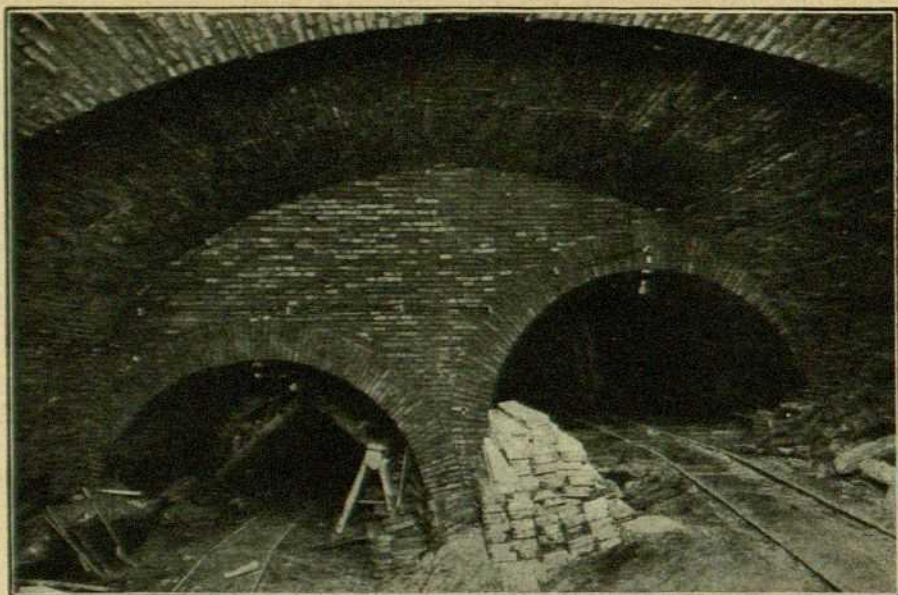
Eixamplament de la galeria anterior (2.ª fase).
Per a evitar ensulciades, la terra queda fermament apuntalada

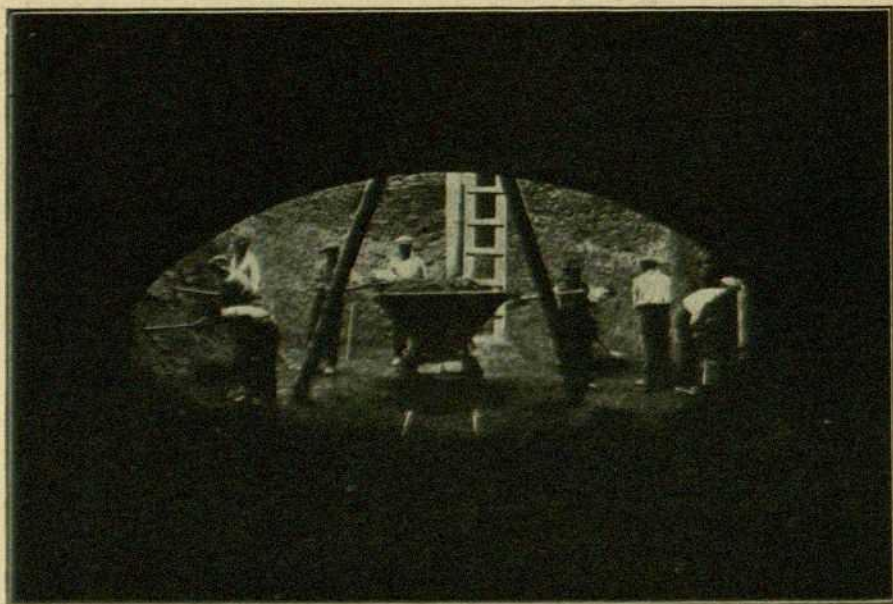
Aquí s'ha substituït tot el fustam per les *clmbres*,
i es pot veure la sòlida construcció de la volta definitiva (3.ª fase).

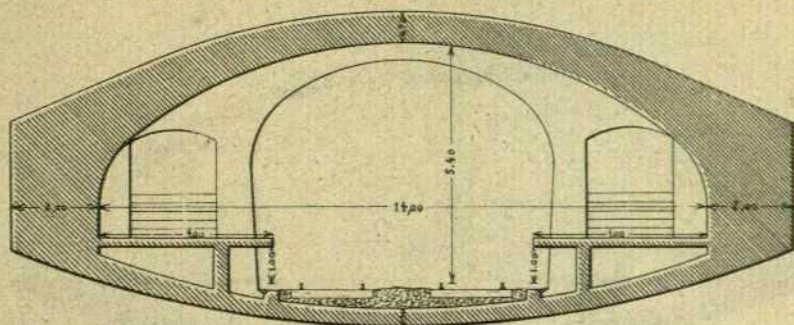
Barrant el pas al present túnel, amb direcció a la Rambla,
es pot veure la « contra escarpa » de la muralla de Canaletes (de 2 metres de gruix).

Separació i canvi de nivell de les línies, per a evitar topades en la bifurcació de la I (Rambla) i II (Reforma)
(Aquí ja es pot veure que les obres avancen definitivament)

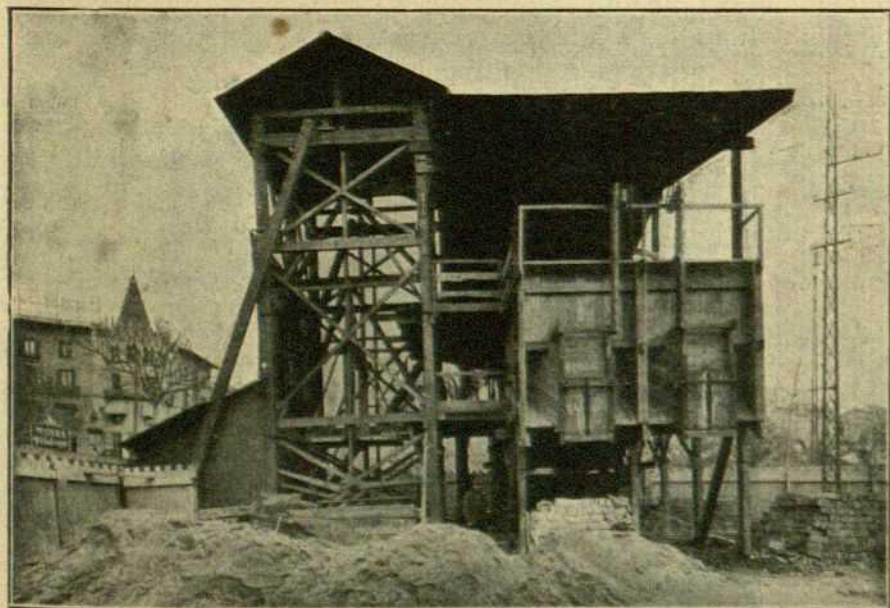

Obres de construcció del parador de la Diagonal

Tipo especial per a estació 14ms.

Perfil d'una estació amb els andens laterals i la situació de les escales d'accés i sortida

Pou construït a la Plaça de Catalunya, en el lloc on varen començar les obres.
Com a més vell que és, soporta fins ara el major tràfec

Vista de conjunt del bell edifici «La Farigola», a Vallcarca, on funcionaran les Escoles públiques municipals

(Fots. Sagarra)

El Grup
Escolar
Baixeras

Edificat
a la Gran Via
Llaetana

L'acte d'inauguració de les Escoles Baixeras i «La Farigola»

La Comissió Municipal de Cultura, presidida per l'il·lustre patrici, que es diu Lluís Nicolau d'Olwer, ha inaugurat aquest mes el grup escolar Baixeras i l'escola «La Farigola».

Ha inaugurat també les obres per a escoles a l'aire lliure, en el Guinardó, i les obres per a internats de nens orbs i defectius, a Vilajoana. Ens ha fet passar, demés, davant els nostres ulls la meravellosa visió d'una cinta cinematogràfica en la qual es projectava la vasta obra realitzada per la mateixa Comissió. Per boca del propi Nicolau d'Olwer, hores abans de terminar la seva comesa personal, s'ens ha desclós el vel de moltes coses belles que té per fer aquella Comissió: el Teatre de la Ciutat, els museus de la vida barcelonina, les noves escoles... Ben bé, matèria per tot un llibre, monument d'esperit, de cultura i de civilització.

ELS LLIBRES⁽¹⁾

HAN aparegut darrerament, els següents llibres: «El cavall volador», magnífica llegenda, il·lustrada bellament amb vistoses tricromies de N'Emili Ferrer, publicat per l'EDITORIAL CATALANA; «Al vent de la ciutat», poemes de Joan Malagarriga, frescos i sonors; «Dites de tot l'any», per J. M. López-Picó, concís i net i de rítmica popular; «Les Conspiracions», de J. Salvat Papasseit, estil vibràtil i palpitant; són publicacions de la llibreria Nacional Catalana: «Literatura Japonesa», de E. Arcangeli, tractat molt interessant; «El bandoler romàntic», de A. S. Puixkin, lectura emocionant i viva, amb dicció acurada; «Regionalisme i Federalisme», per Lluís Durán Ventosa, llibre fonamental de la ideologia nacionalista, bellament presentat en una edició reclamada per les necessitats presents: són tres publi-

cacions de l'EDITORIAL CATALANA, també.

«Les meves cançons», per Emili Vendrell, que deixa trossos d'emoció en les pàgines del llibre com el goig d'un cant alat; «Cançons de Mar, d'Amor i de Mort», poemes exquisits del cultíssim literat En Ferran Soldevila, que

un hom no es cansaria de llegir; «El Quart de la sort», comèdia de Carles Capdevila, molt aplaudida i d'estil molt agradable, i, finalment, el primer volum de la «Biblioteca Minúscula Catalana», dedicat a l'Oda *La Pàtria*, de l'Aribau, llibre atractiu i bellament editat i il·lustrat, que devem a la cura tota femenívola de Eugènia Simón, iniciativa que recomanem als nostres lectors per ésser de finalitat purament patriòtica i que voldríem veure seguida per significar un aportament valiosíssim per a la difusió dels nostres tresors literaris.

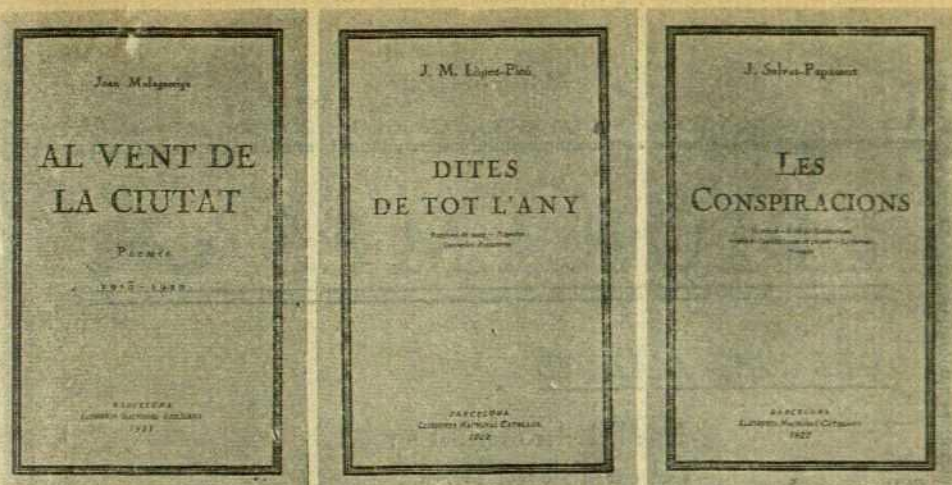
Coberta del llibre d'infants «El cavall volador», il·lustrat per N'Emili Ferrer, que acaba de publicar l'EDITORIAL CATALANA

«Biblioteca Minúscula Catalana». Facsimil tanmateix natural del volum primer

(1) En aquesta secció es parlarà dels llibres que a jutj de la Direcció s'ho mereixin, sempre que els autors o editors n'enviïn dos exemplars a la Redacció (Mallorca, 257-259).

Els tres darrers volums de la biblioteca que edita la «Llibreria Nacional Catalana».

Les darreres publicacions de l'EDITORIAL CATALANA

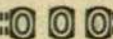
Tres volums catalans de recent publicació

EPIGRAMES

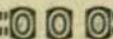
DEL MES D'ABRIL

Duc l'abril a dins del pit
i el cor d'alegria branda.
Aquest cel, net i polit,
em duu l'anhel, que m'abrandi,
de muntar-hi, i amb el dit,
fer-hi un foradet petit
per contemplar l'altra banda.

CAPTANT

Dissabte! jorn de caritat. En va
tusto al portal on l'amor meva em porta.
No sento vostra veu, ni el dolç: — Qui hi ha...?
Sols el silenci diu: — L'amor, és morta.
Capto la vostra amor de porta en porta,
i sento, arreu: — Fins dissabte, germà.

MADUIXES

O, quina meravella
he vist en el mercat! Una cistella,
curulla de maduixes com robins:
Robins abrusadors i 'purpurins;
gotes de sang, brollant dels llavis d'ella
quan un bes els clivella.

RICARD PERMANYER

Crònica Catalana

(Mes de març)

La XVI Assemblea Ordinària de la Mancomunitat de Catalunya ha estat celebrada a començos de mes, amb tota l'esplendor que és usual en les seves tasques. Afer cabdal la retenia amb la presentació, discussió i aprovació dels pressupostos. Aquests pressupostos, clars i transparents, que són posats sense recels a la llum del dia, diuen ben bé quina és la orientació, l'esperit, la puixança, la catalanitat indefectible del nostre Govern popular. Altres iniciatives de gran relleu hi foren tingudes i aprovades, sigui de cultura o de beneficència, d'educació general i de tot altre ordre. I això, amb una veritable misèria de diners, amb una penúria aposta per fer fracassar l'obra de la Mancomunitat, per poder dir-nos, després, els enemics de Catalunya que nosaltres no servim per go-

vernar-nos, que una provatura que ens deixaven fer, provatura que esgarrem i que per nostres mateixes mans fem malbé. Però, l'esperit de la Pàtria triomfarà!

* Gairebé en el mateix temps que el Govern i l'assemblea del Parlament de Catalunya realitzaven una obra de construcció i de profunda civilització, lluitant contra una anguniosa estretor econòmica, en el mateix temps, a Madrid, era llençat en orris el Govern presidit per En Maura, i avalat per En Cambó, única força una mica seriosa i de garantia que d'ençà de juliol venia governant. Continua la grotesca comèdia del «finis Hispaniæ».

* Llavors es constituïa el govern presidit per En Sánchez Guerra; però, a les tres setmanes, una nova crisi (parcial) venia

La III Fira de Mostres (1.ª Internacional)

Aspecte general del Palau de la Fira, durant l'exhibició

(Fot. Sagarra)

a reduir-lo a la mínima expressió, amb la sortida d'En Bertran i Musitu i Silió, representants del nacionalisme polític de Catalunya i del maurisme. D'aquesta manera va resultar-ne un govern de família; un intent de resurrecció de «govern homogeni», condemnat a morir com una de tantes coses passatgeres sense rastre.

* Mentrestant, al Marroc, l'espantosa tragèdia de la sang i de l'aniquilament

* Altre exemple d'aquest mateix caire és la campanya sorda duta a terme per fills mateixos de Catalunya contra el traspàs del servei de telèfons de Barcelona a la Mancomunitat. Els enemics de Catalunya, per ésser enemics de tot lo bo que hi ha en ella, fins es giren contra les més elementals obres i funcions de civilització.

* Altre exemple: el cas d'un anomenat notari Sr. Guixà, que en l'assemblea de

Pomells de Joventut

Els Pomells «Som Germans» i «Cors Joves», de Sant Celoni, retratats a la Plaça de Campins, amb motiu de l'excursió que hi feren darrerament

econòmic es desenrotlla de manera que esgarrija. Després de passar tres o quatre mesos parlant de l'atac espanyol contra Alhucemes, són ells, els moros que des d'allí ataquen; enfonsen vaixells, prenen tancs, baten cossos d'exèrcit...

* D'un temps ençà, la maror anticatalana va creixent, i s'escampa arreu, arreu, amb presagis de tempesta. És en totes ocasions i en totes formes. Una de les més curioses la trobem en el furor contra uns monuments històrics, com són les cèlebres torres de Canet de Mar. Talment que en les èpoques d'odi més obscur i barbre, la catalanofòbia s'expressa en termes veritablement repugnants. I que això ho facin els de dintre casa mateix: gent nada a Catalunya!

p. professionals, tinguda a Madrid, prova de llençar grapats de llot contra la seva mateixa mare, que és Catalunya, d'on sembla fill, i en la qual exerceix.

* Un altre cas: la pregonada vinguda a Barcelona de parlamentaris més escollidament, més caracteritzadament enemics de les nostres reivindicacions, Royo Villanova, Balparda i altres noms exemplars del trogloditisme polític. I amb tota la desinvoltura pròpia d'unes consciències patològiques vénen a casa mateix per a dir-nos penjaments. I al seu voltant dringuen les copes terboles del vi de la traïció, del fracàs, del despit, de la més nefanda immoralitat política. No s'accontenten les veus, cridant ferotges i enrogallades contra la Mancomunitat, con-

La III Excursió Col·lectiva de la "Lliga de Societats Excursionistes de Catalunya"

Els excursionistes escoltant els parlaments del mitin

(Fot. Francart)

tra la cultura i l'economia catalana, de Madrid estant, des del centre corrupte on es liquida amb tots els estigmes d'una profunda i pestilent degeneració un regisme (tot ell gangrena, podridura, follia); no se'n acontenten, que vénen aquí a escampar millor l'ambient de la corrupció humana.

* Una altra mostra, encara: Catalunya que fou la què més propugnà per l'abolició dels nomenaments d'Alcaldes de Reial Orde, fins a assolir-la, rep la nova befa: ençà i enllà ressegueixen els alcaldes d'aquell tipus, escarnint la voluntat popular, que no es basta per elegir-se el seu alcalde, que ha de rebre el que li imposen, com si fos una criatura infeliç que necessita algú que el mení.

* I una altra, encara: en l'aplec excursionista del planell de la Garga: els fusells de la guàrdia civil apuntant contra la multitud, joiosa, culta, exemple de civisme, formada entre dames i dami-

selles i infants: pel crim horrend de cantar «Els Segadors»... I no seguim; que la cara se'ns encén.

* En pocs dies dues vegades fou oïda la paraula d'En Cambó. Dos discursos memorables: l'un, en el Parlament, sortint a l'encontre dels genets ridicals de la U. M. N.; l'altre en el Metropolitan Hotel, de l'Avinguda del Tibidabo, amb motiu del banquet d'homenatge als tres regidors electes del Districte VIII de la ciutat. La veu d'En Cambó ha ressonat com la veu de les últimes darreres alertes... mentre va esvaïnt-se l'esperança de les «solucions harmòniques».

* Altrament, en molts indrets de la ciutat, a Sans i Hostafrancs, a Sant Martí, a la Barcelona vella de la Reforma, en l'encreuament populós del Districte V, sengles homenatges a regidors nacionalistes, sortints i entrants han fet vibrar amb vibracions sonores el cant etern del credo nacionalista: l'afirmació de Catalunya,

de la voluntat d'ésser nosaltres ben nosaltres i de governar-nos com a poble constituït i conscient.

* Després del breu resum que acabem de fer de la mala política, alguna cosa diem de la vida cultural intensíssima i optimista. Un gran anunci: la traducció al català dels clàssics grecs i llatins. Un gran anunci, millor dit: una gran, una magnífica anunciació. Es una obra magna a fer: el dia que serà feta, serà definitivament assegurada la nostra independència espiritual.

* Conferències notabilíssimes: les d'En Josep Carner, el poeta per excel·lència, que deixant Gènova, sojorn del seu consolat, ve a Barcelona, i per encàrrec de la novella Comissió d'Educació Social, ens parlava de «La Tercera Itàlia». Els cursos monogràfics de H. Weyl sobre el problema de l'espai; de Mr. Sabatier, sobre la catàlisi, i de J. M. Ford, sobre alguns aspectes de la literatura hispano-americana. Les conferències d'Història de Catalunya a Caldetes i a Valls. Les de l'Associació Catalana d'Estudiants; vetllades selectes de l'Ateneu Empordanès, del Círcol Tradicionalista, on la veu dels crítics, dels artistes, dels literats, dels

poetes, s'ha deixat sentir com altres tants esperits sonors de Catalunya renaixent.

* Per altra banda, la campanya pro Montseny-Parc Nacional, les grandioses festes centenàries de Sant Ignasi a Catalunya, l'epifania de les noves adquisicions del Museu, han estat belles síntesis dels moviments integrals del catalanisme que ho posa tot en renou, a casa. Mentre fora de casa, per terres estrangeres, en les universitats de Bonn, Colònia, Friburg, un capellamet modest i sapient, Mossèn Antoni Griera, dona conferències de filologia catalana, devotament escoltades. Així, part de dins, i part de fora, el catalanisme fecund, multiforme, es manifesta, s'espandeix, vibra, lluu...

Teatr s.—Un esdeveniment tenim a assenyalar amb la representació catalana de «Marina», en el Tivoli, que ha aconseguit congregar en l'ample teatre generacions immenses. Altra obra molt interessant ens ha estat donada, també, amb «L'escola dels promesos», de Joan Puig i Ferrer, en el Romea: comèdia divertida i punyent, com totes les produccions d'aquest autor distingit.

X.

Magatzems Catalunya

Novetats per a Senyora

Elaneria : Sederia
Elenceria

Primavera i Istiu de 1922

Preu fix

Plaça Catalunya, 7

(Entre Vergara i Ronda Universitat)

Telèfon 4885 A.

BARCELONA